

महाराष्ट्र क्रिमी टाइम्स

संपादक:- राकेश शंकर गोरे

प्रकाशन - मुंबई, एकाच वेळी प्रसारीत ठाणे, पालघर, रत्नागिरी, पुणे, सातारा, कोल्हापूर, सोलापूर, जालना, नाशिक

Website: maharashtracrimetimes.com

www.facebook.com/maharashtra.c.times

Info@maharashtracrimetimes.com

Twitter- @MHCrimeTimes

Whatsapp-9803386748

वर्ष: १२ • अंक: ०७ • पृष्ठ: ४

मुंबई, मंगळवार १८ मे २०२१ ते सोमवार २४ मे २०२१

RNI. REG. NO. 105858/2010 • POSTAL REGISTRATION NO. MCN/157/2020-2022

मूल्य २०

सुविचार

आपण जिथे आहात त्यापलीकडे जाण्याचा प्रयत्न करा, प्रयत्न कधीही अयशस्वी होत नाहीत.

थोडक्यात

ब्लॅक फंगसवरील औषधाचाही काळाबाजार सुरु; १२ हजार रुपयापर्यंत विकले जात आहे एक इंजेक्शन

नागरी दिल्ली (वृत्तसंस्था): कोरोना संसर्गावरील उपचारात वापरल्या जाणाऱ्या रेमडेसिवीर व अन्य औषधांच्या काळ्या बाजारापाठोपाठ ब्लॅक फंगस रोगावरील औषधाचाही काळाबाजार सुरु झाला आहे. कोरोना संसर्ग होऊन गेलेल्या लोकांना प्रामुख्याने ब्लॅक फंगस

तौत्के चक्रीवादळात घेतला रात्रीचा पावता

तुफान पावसानं मुंबईला झोडपलं; मुंबई विमानतळ आणि वांद्रे-वरळी सी लिंक बंद

मुंबई (योगेश होळंबे)- अरबी समुद्रात कमी दाबाच्या पट्ट्यामुळे निर्माण झालेल्या आणि गुजरातकडे मार्गक्रमण करणाऱ्या तौत्के चक्रीवादळात अतिरौद्रवतार धारण केला आहे. रविवारपासून चक्रीवादळाचं स्वरूप तीव्र होताना दिसत असून, हवामान विभागाने दिलेल्या ताज्या माहितीनुसार चक्रीवादळात अतिरौद्र रूप धारण केले असून, वेगवान होत ते गुजरात

किनारपट्टीच्या दिशेने निघाले आहे. वादळामुळे ताशी १८० ते १९० किमी वेगाने वारे वाहणार असल्याचा इशारा हवामान विभागाने दिला आहे. वादळामुळे मुंबईसह शेजारील जिल्ह्यांमध्ये वादळी पाऊस सुरु आहे. केरळ, तामिळनाडू, गोवा किनारपट्टी ओलांडून तौत्के चक्रीवादळ गुजरातच्या दिशेने हळूहळू सरकू लागलं आहे. वादळाचा वेग ताशी २० किमी असून, वाऱ्याचा वेग प्रचंड

वादळा आहे. वादळाच्या सद्यस्थितीबद्दल आणि पुढील काही तासांतील बदलामुळे हवामान विभागाने माहिती प्रसिद्ध केली आहे. दीव किनारपट्टीसह गुजरातला रेड अलर्ट देण्यात आला आहे. सध्या चक्रीवादळाचं स्वरूप बदललं असून, वादळात अतिरौद्र रूप धारण केलं आहे. याचा परिणाम मुंबई, ठाणे, पालघर, रायगड पुणे, या जिल्ह्यांमध्येही दिसून येत आहे. (शेष पृष्ठ २ वर)

सिंधुदुर्गला सर्वाधिक फटका, रस्ते बंद, बत्ती गुल, नेटवर्क गायब!

तौत्के चक्रीवादळाचा सर्वाधिक फटका सिंधुदुर्ग जिल्ह्याला बसल्याचं पाहायला मिळत आहे. सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील महामार्ग, मुख्य रस्ते आणि रेल्वे सेवा बंद आहे. वादळामुळे जवळपास ८० टक्के विजेचे खांब कोसळले आहेत.

त्यामुळे जिल्ह्यातील वीज सेवा खंडीत झाली आहे. सिंधुदुर्ग आणि रत्नागिरी जिल्ह्यातील मोबाईल टॉवरही कोसळले आहेत. त्यामुळे मोबाईल सेवाही विस्कळीत झाल्याचं पाहायला मिळतंय. अशावेळी प्रशासनाने आधीच खबरदारी घेत कोरोना रुग्णांसाठी योग्य उपाययोजना केल्याचं दिसून आलं आहे. चक्रीवादळाचा इशारा आधीच मिळाल्यामुळे प्रशासनाने कोविड रुग्णांसाठी योग्य ती खबरदारी घेतली

होती. वीज गेली तर कोरोना रुग्णांच्या जीवितसाधने धोका होऊ नये यासाठी कोविड रुग्णालयांमध्ये जनरेटरची सुविधा करण्यात आली होती. त्यामुळे वादळाच्या तडाख्यात बत्ती गुल झाली असली तरी

किनाऱ्यावर परत आले. मात्र, एकाचा मृतदेह आढळून आला आहे. तर अन्य तिन जणांचा शोध अद्याप लागलेला नाही. एनडीआरएफ आणि आपत्ती व्यवस्थापन विभागाकडून त्यांचा शोध घेण्याचे प्रयत्न सुरु आहेत. दुसरीकडे रत्नागिरी जिल्ह्यात एका ठिकाणी भिंत कोसळून १० मोटरसायकलचं मोटं नुकसान झाल्याची माहिती मिळतेय.

रत्नागिरी, सिंधुदुर्ग आणि रायगडच्या समुद्र किनाऱ्यावरील नागरिकांचं मोठ्या प्रमाणात स्थलांतर करण्यात आलंय. तीन जिल्ह्यात मिळून एकूण १२ हजार ४२० नागरिकांना सुरक्षित स्थळी स्थलांतरित करण्यात आल असल्याची माहिती आपत्ती व्यवस्थापन विभागाने दिली आहे.

रत्नागिरी, सिंधुदुर्ग आणि रायगडच्या समुद्र किनाऱ्यावरील नागरिकांचं मोठ्या प्रमाणात स्थलांतर करण्यात आलंय. तीन जिल्ह्यात मिळून एकूण १२ हजार ४२० नागरिकांना सुरक्षित स्थळी स्थलांतरित करण्यात आल असल्याची माहिती आपत्ती व्यवस्थापन विभागाने दिली आहे.

रत्नागिरी, सिंधुदुर्ग आणि रायगडच्या समुद्र किनाऱ्यावरील नागरिकांचं मोठ्या प्रमाणात स्थलांतर करण्यात आलंय. तीन जिल्ह्यात मिळून एकूण १२ हजार ४२० नागरिकांना सुरक्षित स्थळी स्थलांतरित करण्यात आल असल्याची माहिती आपत्ती व्यवस्थापन विभागाने दिली आहे.

रायगडमध्ये हजारो घरांचं नुकसान, ८,५०० नागरिक स्थलांतरित, २ महिलांचा मृत्यू

तौत्के चक्रीवादळात मोठ्या प्रमाणात नुकसान झाल्याचं आता समोर येत आहे.

उरण परिसरात एक भिंत पडून दोन महिलांचा मृत्यू झाल्याची घटना समोर आलीय. रायगड जिल्ह्यात मोठ्या प्रमाणात नुकसान झालंय. शेकडो झाडं कोसळली आहेत. हजारो घरांचं नुकसान झालंय. तर चक्रीवादळाच्या तडाख्यात २ महिलांचा मृत्यू झाला आहे. दरम्यान, दुपारी ४ वाजता रायगडच्या समुद्र किनाऱ्यावर ४ मीटरपर्यंत लाटा उसळण्याचा अंदाज व्यक्त करण्यात आलाय. ताशी ५० ते ६० किलोमीटर प्रति तास वेगाने वारे वाहत आहेत. त्यामुळे रायगडमध्ये

तौत्के चक्रीवादळात मोठ्या प्रमाणात नुकसान झाल्याचं आता समोर येत आहे.

उरण परिसरात एक भिंत पडून दोन महिलांचा मृत्यू झाल्याची घटना समोर आलीय. रायगड जिल्ह्यात मोठ्या प्रमाणात नुकसान झालंय. शेकडो झाडं कोसळली आहेत. हजारो घरांचं नुकसान झालंय. तर चक्रीवादळाच्या तडाख्यात २ महिलांचा मृत्यू झाला आहे. दरम्यान, दुपारी ४ वाजता रायगडच्या समुद्र किनाऱ्यावर ४ मीटरपर्यंत लाटा उसळण्याचा अंदाज व्यक्त करण्यात आलाय. ताशी ५० ते ६० किलोमीटर प्रति तास वेगाने वारे वाहत आहेत. त्यामुळे रायगडमध्ये

आणि पत्र्याच्या शेडचं मोठ्या प्रमाणात नुकसान झालं आहे. १७ ठिकाणी झाडं उन्मळून पडल्यानं महामार्ग बंद झालेत. पडलेली झाडं बाजूला करून रस्ते वाहतूक सुळीत करण्याचं काम सुरु आहे. श्रीवर्धन आणि मुरुड तालुक्यात कालपासून वीज प्रवाह खंडीत झालाय. तर रोहा, महाड आणि अलिबागमध्ये काही ठिकाणी वीज प्रवाह खंडीत करण्यात आलाय. रत्नागिरी, सिंधुदुर्ग आणि रायगडच्या समुद्र किनाऱ्यावरील नागरिकांचं मोठ्या प्रमाणात स्थलांतर करण्यात आलंय.

कोरोनाचं संकट कायम, अजून आणखी लाटा येणार, भारतासाठी ६-१८ महिने चिंतेचे; WHOच्या शास्त्रज्ञांचा इशारा

नवी दिल्ली (प्रगती शर्मा)- भारतात कोरोनाची तिसरी लाट येण्याची शक्यता वर्तवण्यात येत असतानाच भारतीयशास्त्रज्ञांचे चिंतेत भर टाकणारी नवी बातमी आली आहे. भारतात कोरोनाच्या आणखी बऱ्याच लाटा येण्याची शक्यता असून भारतासाठी ६ ते १८ महिने अत्यंत महत्त्वाचे असल्याचं जागतिक आरोग्य संघटनेच्या एका शास्त्रज्ञाने सांगितलं आहे. जागतिक आरोग्य संघटनेच्या मुख्य शास्त्रज्ञ डॉ. सौम्या

स्वामिनाथन यांनी द हिंदू या दैनिकाला दिलेल्या मुलाखतीत ही शक्यता वर्तवली आहे. येणाऱ्या काळात भारतात कोरोनाच्या अनेक लाटा येऊ शकतात. त्यामुळे भारताच्या अडचणी वाढू शकतात. कोरोनाच्या लढाईत पुढील ६ ते १८ महिने भारतासाठी अत्यंत महत्त्वाचे आहेत, असं सौम्या यांनी सांगितलं. या व्हायरसचा विकास कसा होतो,

त्यावरही बरच काही अवलंबून आहे. व्हेरिएंटसच्या विरोधात व्हॅक्सिनची क्षमता आणि व्हॅक्सिनमुळे होणारी इम्युनिटी किती काळ लोकांचा बचाव करेल, हे खूप महत्त्वाचे राहणार आहे. यात बरच काही बदलत आहे, असं सौम्या म्हणाल्या.

कोरोना संसर्गाचा निश्चितच अंत होईल. २०२१ च्या अखेरपर्यंत कोरोनाचा अंत झालेला आपण पाहू शकू. जगातील ३० टक्के लोकांचं लसीकरण झालं आहे. त्यामुळे मृत्यूचं प्रमाणही कमी होणार आहे, असं सांगतानाच २०२२नंतर लसीकरणाला मोठ्या प्रमाणावर वेग येणार असल्याची त्यांनी सांगितलं. कोरोनाच्या संकटातून आपण सर्वजण जात आहोत. हा कटिण काळ आहे. आपल्याला पुढील ६ ते १२ महिन्यांच्या कामगिरीवर लक्ष ठेवावं लागेल. हा काळ परीक्षेचा असू शकतो. त्यानंतर संक्रमणावर नियंत्रण ठेवण्यासाठी दीर्घ योजना आखावी लागणार आहे.

मुंबईकरांचे जे नुकसान झालं त्यापासून कंत्राटदार आणि सत्ताध्यांच्यांना फळ काढता येणार नाही!

मुंबई (विशेष प्रतिनिधी)- 'मुंबईत आपत्कालीन परिस्थिती निर्माण झाली असून पालिका कर्मचारी, अधिकारी तैनात आहेत! पण जे नुकसान मुंबईकरांचे झाले त्यापासून कंत्राटदार आणि सत्ताध्यांच्यांना फळ काढता येणार नाही!' असा इशारा भाजपा नेते आशिष शेलार यांनी दिला

काँग्रेस खासदार राजीव सातव यांना अखेरचा निरोप, हिंगोलीत अंत्यसंस्कार

हिंगोली (विशेष प्रतिनिधी)- काँग्रेसचे सरचिटणीस व राज्यसभा खासदार राजीव सातव यांचे पुण्यात उपचारादरम्यान रविवारी पहाटे निधन झाले. राजीव सातव यांच्या निधनामुळे काँग्रेसला मोठा धक्का बसला आहे. एक तरुण, आश्वासक नेता अकाली गेल्यामुळे सार्वत्रिक हळहळ व्यक्त होत आहे. सातव यांचा सोमवारी सकाळी मसोड (ता. कळमनुरी, जि. हिंगोली) येथे अंत्यसंस्कार झाले.

पुण्यात जहांगीर रुग्णालयात त्यांच्यावर २३ एप्रिलपासून उपचार सुरु होते. २८ एप्रिलला त्यांना 'व्हेंटिलेटर'वर ठेवण्यात आले होते. मुंबईतील वैद्यकीय तज्ज्ञांचे पथकही पुण्यात त्यांच्या

उपचारासाठी आले होते. त्यांना मुंबईला रुग्णालयात हलविण्याचे प्रयत्न काँग्रेसजनांकडून सुरु होते. मात्र, त्यांची प्रकृती चिंताजनक असल्याने हलविण्यात आले नाही. उपचारादरम्यान नऊ मे रोजी त्यांच्या चाचणीचा अहवाल 'निगेटिव्ह' आल्याने ते कोरोनामुक्त झाले. मात्र, दीर्घ आजारामुळे त्यांना न्युमोनियाचा संसर्ग झाल्याने गुंतागुंत वाढली आणि विविध अवयवयाना संसर्ग होऊन रविवारी पहाटे चार वाजून ५८ मिनिटांनी त्यांची प्राणज्योत मालवली.

उपचारासाठी आले होते. त्यांना मुंबईला रुग्णालयात हलविण्याचे प्रयत्न काँग्रेसजनांकडून सुरु होते. मात्र, त्यांची प्रकृती चिंताजनक असल्याने हलविण्यात आले नाही. उपचारादरम्यान नऊ मे रोजी त्यांच्या चाचणीचा अहवाल 'निगेटिव्ह' आल्याने ते कोरोनामुक्त झाले. मात्र, दीर्घ आजारामुळे त्यांना न्युमोनियाचा संसर्ग झाल्याने गुंतागुंत वाढली आणि विविध अवयवयाना संसर्ग होऊन रविवारी पहाटे चार वाजून ५८ मिनिटांनी त्यांची प्राणज्योत मालवली.

उपचारासाठी आले होते. त्यांना मुंबईला रुग्णालयात हलविण्याचे प्रयत्न काँग्रेसजनांकडून सुरु होते. मात्र, त्यांची प्रकृती चिंताजनक असल्याने हलविण्यात आले नाही. उपचारादरम्यान नऊ मे रोजी त्यांच्या चाचणीचा अहवाल 'निगेटिव्ह' आल्याने ते कोरोनामुक्त झाले. मात्र, दीर्घ आजारामुळे त्यांना न्युमोनियाचा संसर्ग झाल्याने गुंतागुंत वाढली आणि विविध अवयवयाना संसर्ग होऊन रविवारी पहाटे चार वाजून ५८ मिनिटांनी त्यांची प्राणज्योत मालवली.

फडणवीस आणि माझ्याएवढा कोणताही नेता कोरोना काळात फिरला नसेल -चंद्रकांत पाटील

पुणे (अभिजीत येरलू)- कोरोनाच्या संकटकाळात महाराष्ट्रामध्ये सर्वाधिक फिरून काम करणाऱ्यांमध्ये स्वतःचा आणि विरोधी पक्ष नेते देवेंद्र फडणवीस यांचा समावेश असल्याचा उल्लेख भाजपचे प्रदेशाध्यक्ष चंद्रकांत पाटील यांनी केला आहे. पाटील यांनी पुण्यामध्ये पत्रकारांशी संवाद साधताना विरोधी पक्षनेते देवेंद्र फडणवीस आणि माझ्याएवढे काम कोरोनाच्या संपूर्ण संकटकाळात राज्यातील

इतर कोणत्याच नेत्याने केले नसल्याचे आहे. कोरोनाच्या कालावधीमध्ये आम्ही सतत कोरोनाच्या कालावधीमध्ये कार्यकर्त्यांना दिलेला इशारा हा प्रेमळ सल्ला असल्याचेही पाटील म्हणाले आहेत. आम्हा सर्वांचे नितीनजी पालक आहेत.

कार्यकर्त्यांना दिलेला इशारा हा प्रेमळ सल्ला असल्याचेही पाटील म्हणाले आहेत. आम्हा सर्वांचे नितीनजी पालक आहेत.

उपचारासाठी आले होते. त्यांना मुंबईला रुग्णालयात हलविण्याचे प्रयत्न काँग्रेसजनांकडून सुरु होते. मात्र, त्यांची प्रकृती चिंताजनक असल्याने हलविण्यात आले नाही. उपचारादरम्यान नऊ मे रोजी त्यांच्या चाचणीचा अहवाल 'निगेटिव्ह' आल्याने ते कोरोनामुक्त झाले. मात्र, दीर्घ आजारामुळे त्यांना न्युमोनियाचा संसर्ग झाल्याने गुंतागुंत वाढली आणि विविध अवयवयाना संसर्ग होऊन रविवारी पहाटे चार वाजून ५८ मिनिटांनी त्यांची प्राणज्योत मालवली.

उपचारासाठी आले होते. त्यांना मुंबईला रुग्णालयात हलविण्याचे प्रयत्न काँग्रेसजनांकडून सुरु होते. मात्र, त्यांची प्रकृती चिंताजनक असल्याने हलविण्यात आले नाही. उपचारादरम्यान नऊ मे रोजी त्यांच्या चाचणीचा अहवाल 'निगेटिव्ह' आल्याने ते कोरोनामुक्त झाले. मात्र, दीर्घ आजारामुळे त्यांना न्युमोनियाचा संसर्ग झाल्याने गुंतागुंत वाढली आणि विविध अवयवयाना संसर्ग होऊन रविवारी पहाटे चार वाजून ५८ मिनिटांनी त्यांची प्राणज्योत मालवली.

राहुल गांधी म्हणतात; 'पीएम केअरचे व्हेंटिलेटर आणि खुद्द पीएम यांच्यात अनेक समानता'

नवी दिल्ली (हिंदुस्थान समाचार)- काँग्रेस नेते राहुल गांधी यांनी पीएम केअरमधील बंद असलेल्या व्हेंटिलेटरवरून पीएम मोदींवर टीका केली. अनेक ठिकाणी पीएम केअरमधून खरेदी करण्यात आलेले व्हेंटिलेटर काम करत नसल्याने धूळ खात पडले आहेत. याबाबत नसतानाच नरेंद्र मोदींनी दोन दिवसांपूर्वीच त्यांचे ऑडिट करण्याचे आदेश दिले होते. यावर राहुल गांधी यांनी अप्रत्यक्षरित्या पंतप्रधानांवर टीका केली. त्यांनी नरेंद्र मोदी आणि पीएम केअर मधून आणलेले व्हेंटिलेटर यांची तुलना करत दोघांचीही खोटा गाजावाजा झाला असल्याचे म्हटले.

उपक्रमात कृतिदलाच्या तज्ज्ञांनी डॉक्टरांना दिला. मुख्यमंत्री उद्धव ठाकरे यांच्या 'माझा डॉक्टर' संकल्पनेतून रविवारी राज्यभरातील डॉक्टरांसाठी दूरचित्रसंवाद कार्यक्रम आयोजित करण्यात आला होता. कृतिदलाचे प्रमुख डॉ. संजय ओक, डॉ. राहुल पंडित, डॉ. शशांक जोशी, वैद्यकीय शिक्षण विभागाचे संचालक डॉ. तात्याराव लहाने आणि कान, नाक, घसा तज्ज्ञ डॉ. आशिष भूमकर यांनी राज्यातील सुमारे

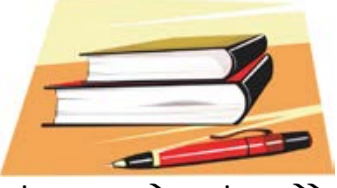
वर्गीकरण करून रुग्णांवर उपचार करा!

मुंबई (राजेश गायकवाड)- लक्षणांनुसार रुग्णांचे योग्य वर्गीकरण झाल्यास वेळेत योग्य उपचार करणे शक्य होते. अनाटायी, अनावश्यक उपचार करू नका आणि कोरोनातून बरे झालेल्या रुग्णांवरही बारकाईने लक्ष ठेवा, असा सल्ला 'माझा डॉक्टर' या

२२ हजार फॅमिली फिजिशियन आणि वैद्यकीय चिकित्सकांना मार्गदर्शन केले. 'रुग्ण प्रथम त्यांच्या डॉक्टरकडे (फॅमिली डॉक्टर) जातात. रुग्णांना कोरोनासदृश्य कोणतीही लक्षणे असल्यास तातडीने 'आरटीपीसीआर' चाचणी करून घेणे गरजेचे आहे. सिटी स्कॅनमध्ये फुफ्फुसांवर परिणाम झाल्याचे दिसत असले तरी संसर्गाची तीव्रता धोकादायक आहे असे नाही. त्यामुळे सिटीस्कॅन ही निदान करणारी चाचणी नाही. 'आरटीपीसीआर'ला पर्याय नाही. गृहविलगीकरणामध्ये रुग्णांवर उपचार करताना डॉक्टरांनी नियमितपणे फोन किंवा व्हिडिओच्या माध्यमातून संवाद साधावा, अशी सूचना डॉ. ओक यांनी केली. तसेच रुग्णाला पहिल्या आठवड्यात फारसा त्रास होत नाही, परंतु दुसऱ्या आठवड्यात त्याची लक्षणे तीव्र होत असल्याचे निदर्शनास आले आहे. त्यामुळे डॉक्टरांनी गृहविलगीकरणामध्ये रुग्णांवर देखरेख ठेवणे गरजेचे आहे', असे डॉ. ओक यांनी सांगितले. (शेष पृष्ठ २ वर)

मराठा आरक्षण आंदोलनाला भाजपचा पाठिंबा

मुंबई (जसबीरकौर भामरा)- मराठा समाजाला पुन्हा आरक्षण मिळावे यासाठी समाजातर्फे होणाऱ्या आंदोलनाला संपूर्ण पाठिंबा असून पक्षाचे नेते व कार्यकर्ते त्यात सहभागी होतील, अशी घोषणा प्रदेशाध्यक्ष चंद्रकांत पाटील यांनी येथे केली. मराठा आरक्षणासाठी त्यांच्या अध्यक्षतेखाली पक्षाची उच्चस्तरीय समिती स्थापन करण्यात आल्याची माहिती त्यांनी दिली. भाजपच्या समितीमध्ये विधान परिषदेचे विरोधी पक्षनेते प्रवीण दरेकर, प्रदेश सरचिटणीस श्रीकांत भारतीय, आमदार आशीष शेलार, शिवसंप्रदायचे नेते विनायक मेटे आणि अण्णासाहेब पाटील महामंडळाचे माजी अध्यक्ष नरेंद्र पाटील यांचा समावेश आहे. समितीची पहिली बैठक रविवारी मुंबईत झाली.

संपादक:- शकेश शंकर गोरे

गंगेतल्या तरंगत्या मृतदेहांचा अन्वयार्थ

बिहार, उत्तर प्रदेशच्या कोविड संकटाच्या केंद्रस्थानी तिथले राजकारण आणि अर्थव्यवस्था आहे. प्रादेशिक असंतुलनामुळे राजकारण, अर्थव्यवस्था आणि सामाजिक निर्देशांकात ही दोन्ही राज्ये मागे पडलेली आहेत. कोविड काळात उत्तर प्रदेश, बिहारमधील गंगा, यमुना या नदीत प्रवाहित झालेले मृतदेह, गंगेच्या किनाऱ्यावर दफन केलेले मृतदेह हे पुढच्या कित्येक काळ या संसर्गाची भीषणता सांगत राहणार आहेत.

कोरोनाच्या लाटा येतील, जातील; मात्र यूपी, बिहारमध्ये सध्या जी भीषण स्थिती आहे, त्याच्या तळाळा पक्षीय राजकारण, भीषण प्रादेशिक असंतुलनामुळे आणि कमकुवत प्रशासन हे खरे मुद्दे आहेत. उत्तर प्रदेश, बिहारमध्ये गंगा, यमुना यांसारख्या मोठ्या नद्या वाहतात, या नद्यांशिवाय देशात ब्रह्मपुत्रा, कृष्णा, कावेरी, गोदावरी, नर्मदा आणि इतर अनेक मोठ्या नद्या वाहतात. देशातल्या अनेक महत्त्वाच्या शहरांतून या नद्या वाहतात; मात्र बिहार, उत्तर प्रदेशचा अपवाद सोडला तर दुसरीकडे नदीत मृतदेह तरंगतात दिसत नाहीत. भारतात नद्यांना देवीचा दर्जा आहे, अनेक नद्यांना आपण आई असेही संबोधतो. या सर्व राज्यांत थोड्याअधिक प्रमाणात नद्यांना धार्मिक अधिष्ठान आहे. मग याला काही धर्माची किनार आहे का? याचे उत्तर 'नाही' असे आहे.

यमुना नदी हरियानातून उत्तर प्रदेशात प्रवाहित होते. पंजाबमध्ये सतलज, बियास (व्यास), रावी या मोठ्या नद्या आहेत. पंजाबमध्ये कोविड मृत्युदर देशात सर्वाधिक आहे; मात्र तरीही तिथल्या नदीत मृतदेह तरंगतात दिसत नाहीत. मग हे भाषा, संस्कृती संबंधित आहे का, की हा दोष तिथल्या जनतेचा आहे. शेवटी सरकार स्वतःचे अपयश झाल्यासाठी दोष जनतेच्या माथी मारेण; मात्र इथे तेही शक्य नाही. मग दोष नेमका कुणाचा? केवळ काही राज्यांतील लोक एवढे गरीब आणि लाचार आहेत का, की त्यांना अंत्यसंस्काराचा खर्च झेपत नसल्यामुळे मृतदेह नदीत टाकून घाबे लागत आहेत. हिंदू धर्मातील बहुतांश प्राचीन आणि पवित्र मंदिरे या भागात आहे. सध्या या राज्यात हिंदूत्वाच्या राजकारणाचा बोलबाला आहे; मात्र १९८९ पर्यंत ही राज्ये काँग्रेसचा गड होती. २०१४ पासून या राज्यांत भाजपचा दबदबा आहे. मोरारजी देसाई, नरसिंह राव अशी काही नावे सोडली तर सर्वाधिक पंतप्रधान उत्तर प्रदेशातून झाले आहेत. जवाहरलाल नेहरू, इंदिरा गांधी, राजीव गांधी, विश्वनाथ प्रताप सिंह, चंद्रशेखर, अटलबिहारी वाजपेयी आता नरेंद्र मोदी (मोदी बडोद्यापासून वाराणसीकडे वळले) देशावर राज्य कोण करेल हे हिंदी भाषिक पट्टा टाकतो; मात्र या पट्ट्यातील गरिबी, अकार्यक्षम प्रशासन, सामाजिक निर्देशांकातील पडझड या सर्व बाबी भारताच्या पायातील साखळदंड आहेत. साक्षरता, बालमृत्यू, शाळा

सोडण्याचे प्रमाण, सरासरी आयुर्मान, दरडोई उत्पन्न ते जन्मदर या बाबतीत देशाशी तुलना केली तरी ही राज्ये खूप मागे आहेत. २०१८ मध्ये आम्ही एक अहवाल प्रकाशित केला होता. त्यात उत्तर प्रदेशची लोकसंख्या पाकिस्तानएवढी आहे, असे आढळून आले. दरडोई उत्पन्नातील फरक सोडला तर सामाजिक निर्देशांकापासून इतर सर्व बाबतीत उत्तर प्रदेश पाकिस्तानची बरोबरी करतो. बिहार, मध्य प्रदेश, राजस्थान

आणि उत्तर प्रदेश या चार हिंदी भाषिक राज्यांना 'बिमारू' राज्ये म्हटले जाते. सर्वाधिक दरडोई उत्पन्न असलेल्या देशातील पहिल्या २० राज्यांत ही चारही राज्ये मोडत नाहीत. या यादीत मध्य प्रदेशचा क्रमांक २६, उत्तर प्रदेश ३१; तर बिहार ३२ व्या क्रमांकावर आहे. दुसरीकडे २०११ च्या जनगणनेचा विचार करता लोकसंख्या दरवाढीच्या प्रमाणात ही राज्ये आघाडीवर आहेत. यात बिहार २५ टक्क्यांसह पहिल्या; तर राजस्थान, मध्य प्रदेश आणि

उत्तर प्रदेश २१-२० टक्क्यांसह त्याखाली आहे. तुलना करायची झाल्यास केरळमध्ये लोकसंख्या दरवाढीचे प्रमाण पाच टक्के आहे. तुम्ही दक्षिणेकडे वळलात तर हे चित्र उलट दिसेल. देशातील सर्वाधिक दरडोई उत्पन्न असलेल्या पहिल्या सहा राज्यांत गोवा, तेलंगण, कर्नाटक, केरळ, पुदुचेरी याचा समावेश आहे; तर महाराष्ट्रचा १२ वा आंश प्रदेशचा १७ वा क्रमांक येतो. पहिल्या २० राज्यांत दक्षिणेतील सर्व राज्यांचा समावेश आहे; मात्र देशावर कोण राज्य करेल हे ठरवण्याची ताकद या राज्यांत नाही. आकडेवारीचा विचार केला तर चार 'बिमारू' राज्यांत लोकसभेच्या ५४३ जागांपैकी २०४ जागा येतात. १९८४ पर्यंत या राज्यांत काँग्रेसचा दबदबा होता, त्यामुळे काँग्रेसची दिल्लीची सत्ता अबाधित होती. आता मोदी यांच्या नेतृत्वात भाजप या राज्यात जिंकून दिल्लीची सत्ता राखतोय. २००१-२००२ मध्ये घटनेत संशोधन करून लोकसभेच्या जागा आणि राज्यातील लोकसभेच्या जागा गोठवल्या आहेत. २०२६ च्या जनगणनेनंतर पहिल्यांदा यामध्ये बदल होईल. २०३१ मध्ये होणाऱ्या जनगणनेनंतर लोकसंख्येनुसार राज्यांच्या खऱ्या सामर्थ्याचे आकलन होईल; मात्र जर कमकुवत प्रशासन म्हणजे लोकसंख्यावाढ असे सूत्र कायम असेल तर आपला प्रवास चुकीच्या दिशेने असेल आणि यमुना आणि गंगेतील मृतदेह कोळसा खाणीतील कॅनरीसारखे आहे. अगदी शांत असले तरी भयावह आहे.

दिव्यात भीषण पाणीटंचाई

ठाणे (तुप्ली गोरे)- ठाणे शहरापासून अवघ्या १७ किलोमीटर अंतरावर असणाऱ्या दिवा शहरात पुन्हा भीषण पाणीटंचाईची परिस्थिती निर्माण झाली आहे. येथील नागरिकांना पिण्याचे पाणी उपलब्ध होत नसल्याने दररोज ४० लिटर पिण्याच्या पाण्यासाठी १५० रुपये मोजावे लागत आहे. टँकरद्वारे १२५ रुपयांना इतर वापरासाठी पाणी खरेदी करावे लागत आहे. त्यामुळे दर महिन्याला येथील नागरिकांना सात ते आठ हजार रुपये फक्त पाण्यावर खर्च करावा लागत आहे. करोनाकाळात नोकऱ्या गमावून बसलेल्या अनेकांना तर आपली बँकेतील बचतही पाण्यासाठी खर्च करावी लागत आहे. ठाणे, मुंबईच्या तुलनेत अगदी निम्म्या किमतीत घरे मिळत असल्याने दिवा शहरात मोठ्या प्रमाणात नागरिकीकरण झाले आहे. या भागातील बहुतांश नागरिक रोजदारी किंवा मुंबई, ठाण्यातील छोट्या कंपन्यांमध्ये काम करणारे आहेत. २०२० मध्ये करोनाचा प्रादुर्भाव वाढल्यानंतर येथील बहुतांश नागरिकांना नोकऱ्या

गमवाव्या लागल्या. त्यात यावर्षी शहरात भीषण पाणीटंचाई निर्माण झाली आहे. शहरातील चाळी आणि इमारतींच्या आवारात आता पाण्याचे टँकर फिरू लागले आहेत. या टँकरला प्रत्येक २५० लिटर पाण्यामागे एका कुटुंबाला १२५ रुपये मोजावे लागतात. हे पाणी एका दिवसात संपते. प्रत्येक कुटुंबाला दिवसाला ३० ते ४० लिटर पिण्याचे पाणी खरेदी करावे लागत आहेत. त्याचेही वेळ १२० ते १५० रुपये मोजावे लागतात. गेल्या काही दिवसांपासून महाराष्ट्र नवनिर्माण सेनेचे आमदार राजू पाटील यांनी चाळीतील नागरिकांसाठी मोफत टँकर सेवा उपलब्ध करून दिली आहे. या मोफत पाण्यासाठीही नागरिकांची झुंबड उडत असते. करोनाचा संसर्ग वाढू नये म्हणून राज्य सरकारकडून महत्त्वाच्या कामांशिवाय घराबाहेर पडू नये, असे आवाहन केले जाते. मात्र दिव्यातील अनेक भागात नागरिकांच्या टँकरसमोर रांगा लागल्याचे चित्र आहे. जर पाण्यासाठी रांगा नाही लावल्या तर पाणीटंचाईमुळे जीव जाण्याची परिस्थिती निर्माण होईल, असे येथील नागरिकांनी सांगितले. दिवा येथील आगासन रोड भागात राहणाऱ्या उषा साळुंखे यांचे प्लास्टिक वस्तू विक्रीचे दुकान आहे.

'तौत्के' चक्रीवादळामुळे वीजयंत्रणेला धोका; हाय अलर्ट जारी, महावितरणची यंत्रणा सज्ज

ठाणे (आकाश कांबळे): कोकण व पश्चिम महाराष्ट्रातील जिल्ह्यांना अरबी समुद्रातील 'तौत्के' चक्रीवादळाचा मुसळधार पावसासह तडाखा बसणार आहे. या पार्श्वभूमीवर वीजपुरवठा सुरळीत ठेवण्यासाठी महावितरणची यंत्रणा सज्ज ठेवली आहे. वीजपुरवठा सुरळीत ठेवण्यासाठी आपल्यातील आरखडा तयार करण्यात आला आहे.

कोविड रुग्णालये, ऑक्सिजन निर्मिती प्रकल्प व रिफिलिंग उद्योग, विलगीकरण कक्ष, लसीकरण केंद्रे, पाणीपुरवठा, मोबाईल टॉवर्स, रेल्वे व अत्यावश्यक सेवेसह घरगुती ग्राहकांचा

वीजपुरवठा पूर्वतः करण्यास प्राधान्य देण्यात येणार आहे. तौत्के चक्रीवादळाच्या पार्श्वभूमीवर पश्चिम रेल्वेच्या ५० हून अधिक गाड्या रद्द

करण्यात आल्या १५ ते २१ मेदरम्यान दादर-भुज, बांद्रा टर्मिनस-भुज, मुंबई सेंट्रल-ओखा, बांद्रा टर्मिनस-भावनगर टर्मिनस, भावनगर-बांद्रा टर्मिनस भुज-बांद्रा टर्मिनस, पुणे-भुज यांसह ५०हून अधिक गाड्या रद्द करण्यात आल्या आहेत. चक्रीवादळामुळे १४ मे १८ मेदरम्यान काही गाड्या अहमदाबादपर्यंतच थांबणार आहेत. स्थानिक प्रशासन व पोलीस विभागाशी समन्वय ठेवून वीजपुरवठा सुरळीत ठेवण्यासाठी युद्धपातळीवर काम करण्याचे निर्देश देण्यात आले आहेत. पाणी साचेल किंवा वीजयंत्रणेला धोका निर्माण होईल, तेथील

वीजपुरवठा सुरक्षेच्या कारणास्तव बंद ठेवण्यात येणार आहे. वीजयंत्रणेच्या दुरुस्तीसाठी इतर ठिकाणांहून अभियंते व कर्मचारी संबंधित दुरुस्ती कामासाठी पाठविण्यात येणार आहेत. कमी नुकसान व्हावे यासाठी पूर्वतयारी सुरू करण्यात आली आहे. आवश्यक यंत्रसामग्रीचा साठा करून ठेवण्यात येत आहे. यामध्ये विजेचे खांबे, रोहित्र, वीजतार, ऑईल व इतर तांत्रिक साहित्यांचा समावेश आहे. सर्व एजन्सीना आवश्यक मनुष्यबळ, सामग्री व वाहनांसह तयार राहण्याचा सूचना देण्यात आल्या आहेत.

RTPCR तपासणीसाठी मुंबई-अहमदाबाद महामार्गावर रांगा; तपासणी नाक्यावर वाहनांची गर्दी

तलासरी (सतिश सोनावणे): कोरोनाचा प्रादुर्भाव रोखण्यासाठी महाराष्ट्र सरकारने आता इतर राज्यांतून महाराष्ट्रात प्रवेश करणाऱ्या प्रवाशांकरिता आरटीपीसीआर अहवाल निगेटिव्ह असणे बंधनकारक केले आहे. यामुळे शनिवारी सकाळी सात वाजेपासून गुजरात, दमण आणि दादर नगर हवेली येथून महाराष्ट्रात

येणाऱ्या प्रवाशांची तपासणी सुरू करण्यात आली असून, मुंबई-अहमदाबाद राष्ट्रीय महामार्गावर अडथळ येथे उभारलेल्या तपासणी नाक्यांमुळे वाहनांच्या मोठ्या रांगा लागल्या होत्या. मुंबई-अहमदाबाद महामार्गावर अडथळ येथे सर्व प्रवाशांची आरटीपीसीआर तपासणी केली जात आहे. ज्यांच्याकडे आरटीपीसीआर अहवाल नाहीत, त्यांना पुन्हा माधारी पाठविण्यात येत आहे. राजस्थान आणि गुजरात राज्यातील सीमा तपासणी

नाक्यावर प्रवाशांची तपासणी सुरू आहे. कोरोनाचा वाढता प्रादुर्भाव पाहता दिल्ली, राजस्थान व गुजरात राज्यातील महाराष्ट्रात येणाऱ्या प्रवाशांची तपासणी सीमा तपासणी नाका अडथळ, खानवेल बंधनकारक केले आहे. यामुळे शनिवारी सकाळी सात वाजेपासून गुजरात, दमण आणि दादर नगर हवेली येथून महाराष्ट्रात तपासणी नाक्यावर पोलीस यंत्रणा तैनात करण्यात आली असून, वाहनांतील प्रवाशांची कसून तपासणी केली जात आहे. मुंबई-अहमदाबाद राष्ट्रीय महामार्गावर सर्वाधिक वर्दळीचा मानला जातो. मोठ्या प्रमाणात या महामार्गावरून दिल्ली, हरियाणा, मध्यप्रदेश, राजस्थान, गुजरात आणि इतर राज्यांतून प्रवासी महाराष्ट्रात येत-जात असतात. त्यामुळे राज्यात पुन्हा कोरोनाचा प्रादुर्भाव वाढू शकतो. यासाठी खबरदारीच्या उपाययोजना म्हणून जिल्हा प्रशासनाकडून महामार्गावर प्रवास करणाऱ्या प्रवाशांकडून होणारा कोरोनाचा संसर्ग रोखण्यासाठी कडक पावले उचलण्यात आली आहेत.

विमानतळाचे नामकरण शिवसेनेला भोवणार? नवी मुंबई महापालिका निवडणुकीत फटका बसण्याची चिन्हे

नवी मुंबई (दिगंबर जाधव)- आंतरराष्ट्रीय विमानतळाला बाळासाहेब ठाकरे यांचे नाव देण्याचा ठराव सिडकोने संमत केला आहे. परंतु विमानतळाला प्रकल्पग्रस्तांचे नेते दि. बा. पाटील यांचे नाव घाबे, अशी स्थानिक भूमिपुत्रांची जुनी मागणी आहे. त्यामुळे सिडकोच्या निर्णयाला नवी मुंबईसह रायगडमधील प्रकल्पग्रस्तांनी तीव्र विरोध केला आहे. या विरोधाला अप्रत्यक्षपणे प्रकल्पग्रस्त विरुद्ध शिवसेना असेच काहीसे स्वरूप प्राप्त झाले आहे. त्यामुळे शिवसेनेची राजकीय कोंडी होताना दिसत आहे. नवी मुंबई महापालिकेच्या सार्वत्रिक निवडणुकीत शिवसेनेला याचा मोठा फटका बसण्याची शक्यता जाणकारांकडून व्यक्त होत आहे. प्रस्तावित नवी मुंबई आंतरराष्ट्रीय विमानतळाला शिवसेना प्रमुख बाळासाहेब ठाकरे यांचे नाव देण्याचा प्रस्ताव सिडकोने संमत केला आहे. विशेष म्हणजे ठाणे जिल्ह्याचे

पालकमंत्री एकनाथ शिंदे यांनी काही महिन्यांपूर्वी हा प्रस्ताव मांडला होता. प्रकल्पग्रस्तांनी त्यावेळी मोठ्या प्रमाणात विरोध दाखविला होता. कारण प्रकल्पग्रस्तांच्या त्यागावर उभारल्या जाणाऱ्या विमानतळाला प्रकल्पग्रस्तांचे झुंजार नेते दि. बा. पाटील यांचे नाव

देण्याची भूमिपुत्रांची जुनी मागणी आहे. विमानतळाच्या अगदी धोणूनेपासून प्रकल्पग्रस्तांकडून याचा नावाचा गरज केला जात आहे. विशेष म्हणजे या चळवळीत शिवसेनेचा सुध्दा आग्रही सहभाग राहिला आहे. परंतु राज्यात सत्तेत येताच शिवसेनेने बाळासाहेब ठाकरे यांच्या नावावर शिक्कामोर्तब

केला आहे. त्यामुळे नवी मुंबईसह रायगड जिल्ह्यातील प्रकल्पग्रस्तांना शिवसेनेच्या विरोधात रोष निर्माण झाला आहे. कोरोनाच्या महामारीमुळे नवी मुंबई महापालिकेच्या सार्वत्रिक निवडणुका पुढे ढकलण्यात आल्या आहेत. शिवसेना काँग्रेस आणि राष्ट्रवादी काँग्रेस या दोन प्रमुख पक्षांना सोबत घेऊन ही निवडणूक लढणार आहे. निवडणुकीची धाडूल लागताच त्यादृष्टीने प्रचाराचा चढावही सुरू करण्यात आला होता. महापालिकेची सत्ता खेचून आणण्याच्यादृष्टीने पालकमंत्री एकनाथ शिंदे, खासदार राजन विचारे यांच्यासह शिवसेनेचे उपनेते विजय नाडटा यांनी नवी मुंबईत विकास कामांचा धडाका सुरू केला होता. मात्र कोरोनाच्या दुसऱ्या लाटेने डोके वर काढल्याने ही निवडणूक पुढे ढकलण्यात आली. शिवसेना आणि मित्रपक्षांना वातावरण पोषक ठरत असतानाच विमानतळाच्या नामकरणावरून पुन्हा वाद निर्माण झाला आहे.

वशिलेबाजीमुळे नागरिक वेठीस

उल्हासनगर (शकिल शेख)- लसीकरण प्रक्रियेत राजकीय वशिलेबाजीला संधी देणाऱ्या टोकन पद्धतीमुळे उल्हासनगर शहरात वयोवृद्ध नागरिकांना लसीसाठी ताटकळत उभे राहण्याची वेळ आली आहे. एकूण लससाट्यापैकी अवघ्या ७० ते ८० टक्के लसकुप्यांसाठी टोकन वाटले जात असल्याचा आरोप होतो आहे. त्यामुळे दररोज उर्वरित २० टक्के लसकुप्या नक्की कुणासाठी ठेवल्या जात आहेत, असा प्रश्न उपस्थित केला जातो आहे. त्यामुळे ही टोकन पद्धत रद्द करण्याची मागणी होते आहे. उल्हासनगर शहरात आतापर्यंत विनासायास लसीकरण प्रक्रिया सुरू आहे. मात्र गेल्या काही दिवसांपासून लसीकरण केंद्रांवर

लसकुप्यांच्या वाटपावरून गोंधळ होत असल्याचे दिसून आले आहे. उल्हासनगर शहरात सध्याच्या घडीला सरासरी ६५० ते ७०० व्यक्तींचे लसीकरण केले जाते. पालिका संचालित

कॅम्प दोन भागांतील मिडटाऊन रोटरी क्लब, एमईएस शाळा, कॅम्प तीन येथील औद्योगिक प्रशिक्षण केंद्र, कॅम्प चार येथील शाळा क्रमांक १४ आणि कॅम्प पाच भागांतील शाळा क्रमांक

२८ येथे लसीकरण केले जाते. या लसीकरण केंद्रांपैकी मिडटाऊन रोटरी क्लब आणि शाळा क्रमांक १४ येथे फक्त १८ ते ४४ वयोगटातील व्यक्तींना लस दिली जाते. या लसकुप्या ऑनलाईन पद्धतीने नोंदणी करून दिल्या जातात. मात्र इतर तीन केंद्रांवर लसीकरणासाठी नोंदणी आवश्यक नाही. त्या केंद्रांवर सकाळपासूनच टोकन दिले जातात. त्यासाठी नागरिक भल्या पहाटे ३ ते ४ वाजल्यापासून रांगा लावत असल्याचे समोर आले आहे. मात्र त्या त्या केंद्रांना लसीकरणासाठी जितक्या लसकुप्या उपलब्ध केल्या जातात त्यापैकी ७० ते ८० टक्के लसकुप्यांचेच टोकन वाटले जात असल्याचे आता समोर आले आहे.

कठोर निर्बंधांतही भाजी मंडयांमध्ये गर्दी

ठाणे (गणेश बागडे)- कोरोनाचा प्रादुर्भाव टाळण्यासाठी कठोर निर्बंध लागू असतानाही ठाणे जिल्ह्यातील भाजी मंडयांमध्ये खरेदीसाठी नागरिकांची पुन्हा गर्दी होऊ लागली आहे. खरेदीसाठी आलेल्या अनेकजणांच्या चेहऱ्यावर मुखपट्टीही नसते. अंतर नियमांचाही या ठिकाणी पूर्णपणे फज्जा उडत आहे. कोविले जात नाही. बाजारपेठांमध्ये होणाऱ्या गर्दीमुळे कोरोनाचा प्रादुर्भाव वाढण्याची शक्यता व्यक्त केली जात आहे. वेळेचे बंधन असल्याने गर्दी होते, असे खरेदीसाठी येणाऱ्या नागरिकांचे म्हणणे आहे. राज्यात कोरोनाचा प्रादुर्भाव वाढू नये यासाठी राज्य सरकारने कठोर निर्बंध लागू केले आहेत. या निर्बंधांमध्ये जीवनावश्यक वस्तू विक्रीची दुकाने सकाळी ७ ते ११ या

वेळेत सुरू करण्यास मुभा आहे. वेळेच्या निर्बंधांमुळे ठाणे, डोंबिवली, कल्याण, बदलापूर शहरातील भाजी मंडयांमध्ये गर्दी वाढू लागली आहे. ठाण्यातील जांभळीनाका भाजी मंडईत सातत्याने अंतरनियमांचे उल्लंघन होत असून शुक्रवारीही हे चित्र कायम होते. अनेक भाजी विक्रेत्यांनी मुखपट्टीचा वापर करत नाहीत. काही ग्राहक आणि भाजीविक्रेत्यांची मुखपट्टी हनुवटीवर असते. जीवनावश्यक वस्तू वगळता काही फेरीवाल्यांनीही बाजारपेठेत बस्तान मांडण्यास सुरुवात केली आहे. कल्याण-डोंबिवली शहरांमध्येही अशीच परिस्थिती आहे. कल्याण येथील कोळसेवाडी, कल्याण बाजार समिती, टिटवाळा रेल्वे स्थानक, कल्याण, विठ्ठलवाडी, डोंबिवली भागात भाजी खरेदीसाठी नागरिकांची गर्दी होत आहे.

नवी मुंबईसह तळोजा एमआयडीसीत कोरोनामुळे मंदावले उद्योगांचे चाक

नवी मुंबई (घनश्री सट्टा)- शासनाने एमआयडीसीमधील सर्व उद्योग सुरू ठेवण्यास परवानगी दिली आहे. परंतु मनुष्यबळाची कमतरता व कच्चा माल मिळत नसल्यामुळे उत्पादनक्षमता ५० टक्क्यांवर आहे. उद्योग टिकविताना तारेवरची कसरत होत आहे. राज्यातील सर्वात प्रमुख औद्योगिक वसाहतीमध्ये ठाणे- बेलापूर व तळोजा औद्योगिक वसाहतीचा समावेश आहे. नवी मुंबईमध्ये जवळपास ५ हजार छोटे-मोठे व तळोजामध्ये जवळपास १६२२ कारखाने आहेत. तीन लाखपेक्षा जास्त नागरिकांना प्रत्यक्ष व अप्रत्यक्ष रोजगार मिळत आहे. कोरोनाचा सर्वाधिक फटका उद्योगांना बसला आहे. दुसरी लाट सुरू झाल्यानंतरही शासनाने उद्योग सुरू ठेवण्यास परवानगी दिली आहे. परंतु इतर समस्यांमुळे उद्योगांचे चाक गाळातच रुतत चालले आहे. ऑक्सिजन मिळत नसल्याने इंजिनअरिंग उद्योग जवळपास टप्पे झाला आहे. कोरोनाच्या भीतीने कामगार गावाकडे गेल्यामुळे पुरेसे मनुष्यबळ नाही. कच्चा माल मिळत नाही. उद्योगांना माल पोहोचविणारे व्यवसाय बंद आहेत.

राज्यात ७३० खाटांची ८ कोरोना रुग्णालये सुरू; कृषी उत्पन्न बाजार समितीचा पुढाकार

मुंबई (योगेश होळंब)- कृषी उत्पन्न बाजार समित्यांनी राज्यात ७३० खाटांची ८ कोरोना रुग्णालये सुरू केली असून, आणखी तीन टिकाणी २०० खाटांची रुग्णालये सुरू होत आहेत. पणन संचालक सतीश सोनी यांनी ही माहिती दिली. २२ कृषी उत्पन्न बाजार समित्यांनी, कोविड सेंटर सुरू करण्याविषयी तयारी दर्शवल्याचेही त्यांनी सांगितले. पारोळा, अहमदनगर, शेवगाव, बार्शी, मानवत, जिंजूर, सेलू आणि परभणी या आठ टिकाणी रुग्णालये सुरू झाली आहेत. परळी, संगमनेर, श्रीरामपूर या

तीन टिकाणी २०० खाटांची रुग्णालये लवकरच सुरू होत असल्याचेही ते म्हणाले. खामगाव आणि भिवंडी या दोन बाजार समित्यांनी वैद्यकीय साहित्यासाठी २५ लाख रुपये दिले आहेत. राज्यामध्ये कोविडमुळे गंभीर परिस्थिती उद्भवली

असून सर्वत्र रुग्णसंख्या प्रचंड वाढल्याने कृषी उत्पन्न बाजार समित्यांनी विलगीकरण कक्ष, ऑक्सिजन बेड सुविधा उपलब्ध करून देणे, सॅच्युरेटेड ऑक्सिजन पुरवठा करावयाच्या मशिनचा पुरवठा करणे तसेच कोविडच्या उपचारांची निगडीत सुविधा उपलब्ध करून देण्याची तयारी दर्शविली असून त्याची सुरुवातही केली आहे. बाजार समित्यांनी कोविड केअर सेंटरसाठी जागा उपलब्ध करून देणे, रुग्णांसाठी बेडची व्यवस्था, चहा-नाष्टा, जेवण, कोविड केअर सेंटरला बेड, ऑक्सिजन सिलिंडर पुरवठा आदीबाबत बाजार

समित्यांना सूचना देण्यात आल्या आहेत. त्यानुसार सतत आढावा घेतला जात आहे. राज्यामध्ये ३०६ कृषी उत्पन्न बाजार समित्या आहेत. त्यांनी कोविड सेंटरची उभारणी करावी, असे आवाहन पणन मंत्री बाळासाहेब पाटील यांनी केले होते. बाजार समित्यांनी पणन संचालकांकडे सरपुस रकमेतून खर्चाची परवानगी मागितली होती. दहा लाखांवर सरपुस असलेल्या १३७ बाजार समित्या असून, त्यांनी कोविड सेंटर सुरू करणे तसेच इतर कोविड सेंटरला अनुषंगिक सुविधा उपलब्ध करून देण्याची तयारी दर्शविली.

पावसाळ्यापूर्वीची कामे मे महिन्याच्या अखेरपर्यंत पूर्ण करण्याचे लक्ष्य

मुंबई (दिपेश गोरिवले): पावसाळ्याच्या पारश्रुमीवर छत्रपती शिवाजी महाराज टर्मिनस - कल्याण, कल्याण - कर्जत, दक्षिण पूर्व घाट, कर्जत - पनवेल सेक्शनमध्ये सुरू असलेल्या विविध कामांची मध्य रेल्वेचे महाव्यवस्थापक आलोक कंसल यांनी पाहणी केली. त्यावेळी मान्सूनपूर्व कार्याचा वेग वाढविण्यासाठी सांगत त्यांनी पावसाळ्यापूर्वीची सर्व कामे मे महिन्याच्या अखेरपर्यंत पूर्ण करण्याचे लक्ष्य दिले. या पाहणी दौऱ्यावेळी मध्य रेल्वेचे मुंबई विभागीय रेल्वे व्यवस्थापक शलभ गोयल आणि अधिकारी उपस्थित होते. कंसल यांनी मुंबई विभागातील उपनगरीय आणि घाट

विभागातील सुरक्षेचे निरीक्षण केले. त्यांनी मान्सूनपूर्व तयारी आणि प्रवासी सुविधांशी संबंधित कामांचा आढावासुद्धा घेतला. त्यांनी यंत्रणेतील सुधारणेच्या मूळ कारणांचे विश्लेषण करण्याचे निर्देश अधिकाऱ्यांना दिले. कंसल यांनी विभागातील विविध सेक्शनमध्ये विनावापर रेल्वे रुळांचा कुठलाही तुकडा पडलेला असू नये म्हणून मोहीम सुरू करण्याचे निर्देश दिले आहेत. पावसाळ्यापूर्वी कार्याचा वेग वाढविण्यासाठी सांगत सर्व पावसाळ्यापूर्वीची कामे मे महिन्याच्या अखेरपर्यंत पूर्ण करण्याचे लक्ष्य त्यांनी दिले. निरीक्षणदरम्यान, त्यांनी फिल्डमधील कर्मचाऱ्यांना निर्णयित आणि मान्सूनपूर्व कर्तव्याबाबत जागरूक राहण्याच्या सूचना दिल्या. विभागीय अधिकाऱ्यांना नियमितपणे पाणीपुरवठ्याची गुणवत्ता तपासण्यासाठी, पादचारी पूल आणि उड्डाणपूल यांचे सुरक्षा ऑडिट करण्यास सांगितले आणि फिल्डमधील व कार्यालयातील कर्मचाऱ्यांच्या लसीकरणची चौकशी केली आणि कर्मचाऱ्यांना लस मिळावी, यासाठी प्रत्येक शक्यता तपासून घेण्यास सांगितले.

कोरोनाने अडवली आंब्याची परदेशातील वाट: निर्यातीत ४० टक्क्यांची घट

मुंबई (नितीन देवळेकर)- कोरोनाने आंब्याची परदेशात जाण्याची वाट अडवली आहे. आंतरराष्ट्रीय प्रवासावरील निर्बंधामुळे विमान उड्डाणांची संख्या कमी झाल्याने त्याचा परिणाम आंब्याच्या निर्यातीवर झाला आहे. गेल्या वर्षीच्या तुलनेत यंदा आंब्याच्या निर्यातीत जवळपास ४० टक्क्यांची घट नोंदविण्यात आल्याची माहिती मुंबई कृषी उत्पन्न बाजार समितीतों लाल व्यापाऱ्यांनी दिली. महाराष्ट्रातून हवाई आणि जलमार्ग आंब्याची निर्यात होते. त्यातही जलद वाहतुकीसाठी हवाई मार्गाचा प्रामुख्याने अवलंब केला जातो. एअर कागो सुविधेचे दर चढे असल्याने प्रवासी विमानांद्वारे आंबा निर्यात

करण्यावर व्यापारी भर देतात. प्रवासी विमाने पारसलसाठी राखीव असलेल्या जागेतून आंब्याचे वहन करतात. भारतात कोरोनाने शिरकाव केल्यानंतर विमान प्रवासावर निर्बंध लागू करण्यात आल्याने आंतरराष्ट्रीय प्रवाशांची संख्या जवळपास ९० टक्क्यांनी घटली आहे. परिणामी विमानफेऱ्यांच्या संख्येवरही परिणाम झाल्याने आंब्याच्या निर्यातीत अडथळे येत आहेत. गेल्या वर्षी प्रवासी विमानांच्या साहाय्याने ४९,६५९ मेट्रिक टन आंबा निर्यात करण्यात आला. त्यातून जवळपास ४ हजार कोटी रुपये उत्पन्न मिळाले. परंतु, यंदा विमान प्रवासावरील निर्बंधामुळे आतापर्यंत केवळ ३० हजार मेट्रिक

टन आंबा निर्यात करता आला. त्यामुळे उत्पन्न २ हजार ३०० कोटी रुपयांवर स्थिरावल्याची माहिती व्यापाऱ्यांनी दिली. जलवाहतुकीद्वारे आंब्याची निर्यात वाढविण्यासाठी अनुकूल स्थिती निर्माण करा, सुविधा वाढवा, अशा सूचना सरकारला केल्या होत्या. त्याची वेळीच अंमलबजावणी झाली असती तर हवाई वाहतुकीवरील अवलंबित्व संपले असते आणि सध्या शेतकरी आणि व्यापाऱ्यांचे होत असलेले नुकसान टाळता आले असते. आंब्याच्या निर्यातीसाठी प्रवासी विमानांवर अवलंबून राहावे लागते, कारण एअर कागो सुविधेचे दर हे तिप्पट आहेत. यंदा प्रवासी विमानांच्या फेऱ्या कमी झाल्याने त्याचा सर्वाधिक फटका आंब्याच्या निर्यातीला बसला.

मुंबईत एक लाख लाभार्थी दुसऱ्या डोसच्या प्रतीक्षेत

मुंबई (सम्यक कासारे): लसीच्या तुटवड्यामुळे राज्यात १८ ते ४४ वयोगटातील लाभार्थ्यांचे लसीकरण बंद करण्यात आले. त्यानंतर या लसीचा वापर करून दुसऱ्या डोसच्या प्रतीक्षेत असणाऱ्यांचे लसीकरण करण्यात येईल, अशी माहिती आरोग्य विभागाने दिली. सध्या राज्यात २० लाख तर मुंबईत १ लाख लाभार्थी दुसऱ्या डोसच्या प्रतीक्षेत आहे. नुकतेच केंद्रीय आरोग्य विभागाने दिलेल्या माहितीनुसार कोविशिल्ड घेतलेल्या लाभार्थ्यांचा दुसऱ्या डोसचा कालावधी ६-८ आठवड्यांवरून १२-१६ आठवड्यांनंतर करण्यात आला आहे, यामुळे लाभार्थ्यांना काही दिवसा मिळाला आहे. मुंबईत शुकुवारी २३ हजार ९२४ हजार लाभार्थ्यांना लस

देण्यात आली. त्यात ११ हजार ३५३ लाभार्थ्यांना पहिला तर १२ हजार ५७१ लाभार्थ्यांना दुसरा डोस देण्यात आला. आतापर्यंत एकूण २८ लाख ४१ हजार ३४९ लाभार्थ्यांना लस देण्यात आली. त्यात २१ लाख २१ हजार ५७३ लाभार्थ्यांना पहिला तर ७ लाख १९ हजार ७७६ लाभार्थ्यांना दुसरा डोस देण्यात आला. आतापर्यंत एकूण २ लाख ९८ हजार ७६२ आरोग्य कर्मचारी, ३ लाख ५६ हजार ०९८ फ्रंटलाइन वर्कर्स, ११ लाख ३३ हजार ६२८ ज्येष्ठ नागरिक, ४५ ते ५९ वयोगटातील गंभीर आजार व इतर १० लाख ४ हजार १११, तर १८ ते ४४ वयोगटातील ४८ हजार ७५० लाभार्थ्यांना लस देण्यात आली.

रुग्णवाहिकांसाठी प्रमाणित भाड्यापेक्षा अधिक आकारणी केल्यास कारवाई

मुंबई (विशाल कारंडे)- कोरोनाकाळात रुग्णवाहिका सेवा देताना अड्याच्या सव्वा दर आकारले जात आहेत. त्याविरोधात तक्रारी येत असल्याने रुग्णवाहिकांसाठी योग्य व निश्चित केलेले भाडेदर आकारा, अन्वया कारवाई के ली जाईल असा इशारा परिवहन विभागाने दिला आहे. विभागाने निश्चित केलेले दरप्रकटीकरणवाहिकांना लावण्याचा उपक्रम राज्यात आरटीओकडून राबविला जात आहे. रुग्णवाहिकांच्या विविध प्रकारांनुसार २५ किलोमीटर किं वा त्यापेक्षा अधिक, तसेच दोन तासांच्या वापराकरिता किं वा प्रतिक्लोमीटर दराने भाडे निश्चित के लेले आहे. परंतु सध्या रुग्णवाहिका चालक, मालक निश्चित के लेल्या भाडेदरापेक्षा जास्त दर आकारणी करून रुग्णांच्या नातेवाईकांना लुबाडत असल्याचे राज्यातील काही भागांत दिसून येत आहे. अशावर कारवाई करण्याचा इशारा परिवहन विभागाने दिला आहे. जे वाहन चालक, मालक जास्त भाडेदर आकारणी करतील, त्यांची तक्रार आल्यास अशांवर दंडात्मक कारवाई केली जाईल किंवा गुन्हा दाखल के ला जाणार आहे. पहिल्या गुन्हायत ५ हजारांपर्यंत, दुसऱ्या गुन्हायत दहा हजारांपर्यंत दंड आकारला जाईल. तिसऱ्या गुन्हा केल्यास आपत्ती व्यवस्थापन कायदा २००५ अंतर्गत गुन्हा नोंदविण्यात येणार असल्याची माहिती परिवहन विभागाकडून देण्यात आली.

औषधांसाठी करावी लागते थेट मुंबईवारी; राज्यात म्युकरमायकोसिस इंजेक्शनची काळाबाजारी

मुंबई (प्रथमेश चव्हाण)- राज्यात म्युकरमायकोसिस या आजाराचे रुग्ण विविध जिल्ह्यांत आढळून येत असून, या रुग्णांना लागणऱ्या इंजेक्शनचा मोठा तुटवडा जाणवू लागला आहे. इंजेक्शन मिळत नाहीत अशा परिस्थितीत रुग्णांनी थेट मुंबईवारी करावी लागत असून, उपचारासाठी इतर जिल्ह्यांत धाव घ्यावी लागत आहे. या इंजेक्शनचा काळाबाजार रोखण्याची मागणी रुग्णांच्या नातेवाईकांनी केली आहे. अहमदनगर जिल्ह्यात म्युकरमायकोसिस आजाराचे २५ रुग्ण आढळून आले आहेत. या रुग्णांना लागणारे इंजेक्शन नगरमध्ये मिळत नसल्याने रुग्णांच्या नातेवाईकांची इंजेक्शनसाठी मोठी धावाधाव होत आहे.

काही रुग्णांनी उपचारासाठी पुणे, ठाणे, मुंबई, नाशिक, औरंगाबाद येथे धाव घेतली आहे. सध्या जिल्ह्यात प्रत्येक दिवशी १०० ते १२५ इंजेक्शनची गरज लागत आहे. औरंगाबाद, परभणी, जालना जिल्ह्यात या आजारावरील उपचारासाठी लागणारे इंजेक्शन उपलब्ध नसल्याची माहिती प्रशासनाने दिली आहे. इंजेक्शनची आवश्यकता लक्षात घेऊन जिल्हा प्रशासनाने इंजेक्शनची मागणी कंपन्यांकडे नोंदविली आहे. बीड जिल्ह्यात उपचारासाठी लागणारे इंजेक्शन सरकारी रुग्णालयात उपलब्ध नाहीत. खासगी औषध वितरकांनी इंजेक्शनची मागणी केली आहे, परंतु त्यांनाही अजून मिळाली नाहीत, अशी माहिती औषध निरीक्षक रामेश्वर डोईफोडे यांनी दिली. सालाऱ्यातील म्युकरमायकोसिसच्या रुग्णांचा आकडा १२ च्या पुढे गेला आहे. यावर उपचारासाठी वापरल्या जाणऱ्या इंजेक्शनचा तुटवडा असल्यामुळे त्याच्या शोधार्थ नातेवाईकांची मुंबईची वारी करावी लागत आहे.

लशीअभावी उच्च शिक्षणासाठी परदेशी जाणाऱ्या विद्यार्थ्यांचे भवितव्य अधांतरी!

मुंबई (अलीहूसेन शेख)- महाराष्ट्रासह संपूर्ण देशातून उच्च शिक्षणासाठी परदेशी जाऊ इच्छिणाऱ्या लाखो मुलांचे भवितव्य त्यांना वेळेत लस मिळाल्यास अधांतरी राहण्याची भीती निर्माण झाली आहे. परिणामी आपल्या पाल्याचे प्राधान्याने लसीकरण करावे, अशी मागणी परदेशी विद्यार्थ्यांसाठी प्रवेश मिळालेल्या विद्यार्थ्यांच्या हजारा पालकांनी पंतप्रधान नरेंद्र मोदी व केंद्रीय आरोग्यमंत्री हर्ष वर्धन यांच्याकडे पत्राद्वारे केली आहे. देशातील लस उत्पादन, त्यातून निर्माण झालेला गोंधळ तसेच १८ ते ४५ वर्षे वयोगटातील नागरिकांना कोरोना लस मिळण्यातील अडचणी या पारश्रुमीवर परदेशातील विविध विद्यार्थ्यांसाठी आपल्या गुणवत्तेवर प्रवेश मिळालेले लाखो विद्यार्थी वेळेत लस न मिळाल्यास प्रवेशाला मुकतील,

अशी भीती आता निर्माण झाली आहे. कोरोना, टाळेबंदीमुळे गेल्या वर्षी खूपच कमी विद्यार्थी शिक्षणासाठी परदेशी जाऊ शकले. गेल्या वर्षी जाऊ न शकलेले तसेच नव्याने जाऊ इच्छिणारे विद्यार्थी मिळाल्या नाहीत तर हे विद्यार्थी शिक्षणासाठी परदेशी जाऊ शकणार नाहीत. परिणामी विद्यार्थी व त्यांचे पालक अस्वस्थ झाले आहेत. यातील अनेक पालकांनी मुलांसाठी शैक्षणिक कर्जही घेतले आहे. या विद्यार्थ्यांचे तातडीने लसीकरण केले जावे, असे साकडे हजारा पालकांनी पंतप्रधान व केंद्रीय आरोग्यमंत्र्यांना घातले आहे. महाराष्ट्रातील अनेक मुलांच्या पालकांनी मुख्यमंत्री उद्धव ठाकरे यांनाही पत्राद्वारे लस मिळण्यासाठी विनंती केली आहे. 'मुंबई ग्राहक पंचायत'चे कार्याध्यक्ष शिरीष देशपांडे यांनीही मुख्यमंत्र्यांना पत्राद्वारे विनंती करून या मुलांना जुलैपूर्वी लस देण्याची मागणी केली आहे. भाजपचे खासदार विनय सहस्त्रबुद्धे व आमदार आशीष शेनार हेही या विद्यार्थ्यांच्या लसीकरणसाठी केंद्र सरकारकडे पाठपुरावा करीत आहेत.

'स्मशानभूमी परिसरातील प्रदूषण नियंत्रणासाठी अद्ययावत तंत्रज्ञानाचा वापर करा'

मुंबई (जसबीरकौर भामरा)- कोरोनामुळे निर्माण झालेली स्थिती आणि मृत्यूचे वाढते प्रमाण लक्षात घेता मृतदेहांची विच्छेदित लावण्यासाठी, तसेच स्मशानभूमी परिसरातील हवेचे प्रदूषण कमी करण्याकरिता पालिकांनी अत्याधुनिक तंत्रज्ञानाचा वापर करून उपाययोजना कराव्यात, अशी सूचना उच्च न्यायालयाने गुरुवारी केली. कोरोनाच्या दुसऱ्या लाटेत मृत्यूचे प्रमाण वाढले आहे. पुण्यातील काही स्मशानभूमीमध्ये सध्या एकाच दिवशी ८० हून अधिक मृतदेहांवर अंत्यसंस्कार केले जात आहेत. राज्यातील अन्य स्मशानभूमीमध्ये कमी-अधिक प्रमाणात हीच स्थिती आहे. वैकुंठ स्मशानभूमीतील विद्युतदाहिनीवरील चिमणीची उंची कमी आहे. त्याच सततच्या अंत्यसंस्कारांमुळे वाढत असलेल्या धुराच्या लोटांमुळे स्मशानभूमी परिसरात प्रदूषणासोबतच राखही

पसरत आहे. परिणामी स्मशानभूमीच्या परिसरातील लोकांचे आरोग्य धोक्यात आले आहे. स्मशानभूमीतील अवैज्ञानिक व्यवस्थापनामुळे उद्भवत असलेल्या स्थितीचा मुद्दा विचारात घ्यावा असे अॅड. असीम सरोदे व अॅड. अजिंक्य उडाणे यांच्यामार्फत जनहित याचिका करून न्यायालयाच्या निदर्शनास आणला आहे. मुख्य न्यायमूर्ती दीपांकर दत्ता आणि न्यायमूर्ती गिरीश कुलकर्णी यांच्या खंडपीठासमोर या याचिकेवर गुरुवारी सुनावणी झाली. त्या वेळी अनेक स्मशानभूमीच्या चिमण्या या कमी उंचीच्या असून मृतदेह जाळल्याने त्यातून बाहेर पडणाऱ्या धूर आसपासच्या परिसरातच पसरतो आणि त्यामुळे संपूर्ण परिसरात हवेच्या प्रदूषणाची

समस्या निर्माण झाली आहे, असे याचिकाकर्त्यांच्या वतीने न्यायालयाला सांगण्यात आले. न्यायालयाने त्याची दखल घेत पुणे पालिकेचे वकील अभिजीत कुलकर्णी यांना या प्रकरणी उत्तर दाखल करण्याचे आदेश दिले. त्याच वेळी स्मशानभूमी स्थितीचा विचार करता सध्याच्यानू अधिक प्रभावीप्रमाणे कार्यान्वित असण्याची गरज न्यायालयाने बोलून दाखवली. किंबहुना सगळ्या पालिकांनी स्मशानभूमीतील अंत्यसंस्कारांमुळे होणारे प्रदूषण कमी करण्यासाठी कोणत्या अत्याधुनिक तंत्रज्ञानाचा वापर करावा यातील याचा विचार करायला हवा, असेही न्यायालयाने म्हटले आहे.

कोरोनाच्या धास्तीने मुंबईकरांची 'विमानवारी'ला नापसंती

मुंबई (विशाल पाटील)- प्रवाशांची वर्दळ, विमानांची लगबग आणि सतत कानावर पडणाऱ्या सूचनांनी गजबजून जाणारे मुंबई विमानतळ सध्या चिरनीदर अवस्थेत असल्यासारखे भासत आहे. मे महिन्याच्या पहिल्या पंधरवड्यात येथील दैनंदिन प्रवासी संख्येत कमाळीची घट झाली आहे. त्यामुळे कोरोनाच्या भीतीने मुंबईकर विमानवारीला नापसंती दर्शवित आहेत की काय, अशी शंका विमान कॅम्पनांकडून व्यक्त केली जात आहे. कोरोनाआधी मुंबई विमानतळावरून दिवसाला सरासरी १ लाख ४० हजार प्रवासी प्रवास करायचे. मात्र, गेल्या मार्च महिन्यात हवाई वाहतुकीवर निर्बंध लागू केल्यापासून प्रवासी संख्येचा आलेख घसरणीला लागला आहे. मे (२०२१) महिन्याच्या पहिल्या पंधरवड्यात येथील दैनंदिन प्रवासी संख्या सरासरी १७ हजार ६०० इतकी नोंदविण्यात आली आहे. कोरोनापूर्वकाळाचा विचार करता ही घट जवळपास ९० टक्के इतकी आहे. जानेवारी २०२१ मध्ये मुंबई विमानतळावरील दैनंदिन प्रवासी संख्या सरासरी ५५ हजार ८०० इतकी नोंदविण्यात आली होती. फेब्रुवारीत ६३ हजार ५००, मार्च ५० हजार ९०० आणि एप्रिलमध्ये दिवसाला सरासरी ३४ हजार ६०० प्रवाशांनी येथून प्रवास केला. चालू वर्षाची आकडेवारी पाहता जानेवारीच्या तुलनेत मे महिन्यात मुंबई विमानतळावरील प्रवाशांची वर्दळ जवळपास ६८.४५ टक्क्यांनी कमी झाली आहे.

'३५ हजार कोटींमध्ये तुम्ही फक्त ४० टक्के लोकांनाच लस देणार का?' केंद्र सरकारला रोहित पवारांचा खडा सवाल!

मुंबई (राकेश गायकवाड)- कोरोना काळामध्ये देशाच्या अनेक भागांमध्ये लसीचा अपुरा पुरवठा होत असल्याच्या तक्रारी येऊ लागल्या आहेत. त्यासोबतच, केंद्र सरकारने १ मे पासून १८ ते ४४ वयोगटातल्या नागरिकांसाठी लसीकरणाच्या तिसऱ्या टप्प्याची घोषणा केल्यामुळे लसीचा तुटवड्याचा मोठा पेच राज्य सरकारांसमोर निर्माण झाला आहे. केंद्र सरकारच्या याच लसीकरणाच्या धोरणावर राष्ट्रवादी काँग्रेसचे आमदार रोहित पवार यांनी सडकून टीका केली आहे. लोकसत्ता डॉट कॉमला दिलेल्या विशेष मुलाखतीमध्ये रोहित पवार यांनी राजकीय मुद्दांसोबतच सध्याच्या परिस्थितीत

सुरू असलेल्या लसीकरणच्या मुद्द्यावर रोखटोच भूमिका मांडली. 'अर्थसंकल्पात लसीकरणसाठी जाहीर केलेल्या ३५ हजार कोटींमध्ये फक्त ४० टक्के लोकांनाच लस देणार का?' असा सवाल त्यांनी केंद्र सरकारला विचारला आहे. यावेळी रोहित पवार यांनी केंद्र सरकारच्या भूमिकेवर प्रश्न उपस्थित केला. 'राज्य आणि केंद्र सरकारमध्ये नक्कीच समन्वयाचा अभाव आहे. राज्य सरकार अशाच गोष्टींची मागणी करत ज्या केंद्राकडे आहेत. लसीकरण, लसीचे नियोजन, उत्पादन, वितरण केंद्राकडे आहे. केंद्र सरकारने अर्थसंकल्पात ३५ हजार कोटी रुपये लसीसाठी आरक्षित केले आहेत. त्यातून केंद्र सरकार १०० कोटी लोकांना दोन्ही लसी देऊ शकते. पण मग ते म्हणाले की १८ ते ४४ वयोगटातल्या लोकांसाठी राज्यांनी लसीकरण करावे. पण ६० टक्के लोक त्याच वयोगटातले आहेत. म्हणजे त्याचा अर्थ ७५ ते ८० कोटी हीच लोकसंख्या झाली.

महाराष्ट्र शासन
कार्यकारी अभियंता, उत्तर मुंबई (सा.बां.) विभाग
प्रशासकीय इमारत, १ला मजला, भवन्स कॉलेज जवळ,
दादाभाई रोड, अंधेरी (प.), मुंबई- ४०० ०५८
Email : northmumbai.ee@mahapwd.com दूरध्वनी क्रमांक ०२२-२६२३१९६४ फॅक्स- २६२०५७८८
ई निविदा सूचना क्र. ३ सन २०२१-२२

महाराष्ट्र राज्यापालांच्या वतीने कार्यकारी अभियंता, उत्तर मुंबई (सा. बां.) विभाग, मुंबई (दूरध्वनी/फॅक्स क्र. २६२३१९६४/२६२०५७८८) महाराष्ट्र शासनाच्या सार्वजनिक बांधकाम खात्याकडून योग्य त्या खात्याकडून नोंदणीकृत मुंबई उपनगर जिल्हा (पश्चिम उपनगर) मजूर सहकारी संस्था मर्यादित, मुंबई, यांच्याकडून खालील कामाकरिता ब-१ नमुन्यातील निविदा ई-निविदा प्रणालीद्वारे (ऑनलाईन) मागवित आहोत. निविदा कागदपत्र शासनाच्या संकेतस्थळावर <http://mahatenders.gov.in> येथे उपलब्ध असतील. तसेच निविदा स्विकारण्याचा अथवा नाकारण्याचा अधिकार कार्यकारी अभियंता, उत्तर मुंबई (सा. बां.) विभाग, मुंबई यांनी राखून ठेवला आहे. अट असलेली निविदा स्विकारली जाणार नाही. स्तंभ ४ मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे अर्जदार मजूर संस्था ज्या उपनगरातील संबंधित असेल त्याच उपनगरातील कामासाठी अर्ज करू शकतात.

अ. क्र.	कामाचे नाव	अंदाजित रक्कम	उपनगरे
१	विशेष दुरुस्ती अंतर्गत सशस्त्र पोलीस दलामधील कॅटींग बॅरक मरोल पोलीस कॅम्प मरोळ, अंधेरी (पूर्व), येथे छताची व पाईप लाईनची दुरुस्ती करणे.	रु. ६०६५६६/-	पश्चिम उपनगरे
२	विशेष दुरुस्ती अंतर्गत सशस्त्र पोलीस दलामधील डी.सी.पी. ऑफिस बॅरक, मरोळ पोलीस कॅम्प मरोळ, अंधेरी (पू), येथे दरवाजे खिडक्यांची दुरुस्ती करणे, रंगकाम, जोते संरक्षण व ड्रेनेज लाईनची दुरुस्ती करणे	रु. १०८१५७९/-	पश्चिम उपनगरे
३	विशेष दुरुस्ती अंतर्गत सशस्त्र पोलीस दलामधील शाळा बराकी, एम.टी. बॅरक मरोळ पोलीस कॅम्प मरोळ, अंधेरी (पू) येथे छताची व पाईप लाईनची दुरुस्ती करणे.	रु. ६९६८५८/-	पश्चिम उपनगरे
४	विशेष दुरुस्ती अंतर्गत सशस्त्र पोलीस दलामधील डी.सी.पी. ऑफिस बॅरक, मरोळ पोलीस कॅम्प मरोळ, अंधेरी (पू) येथे छताची व पिण्याच्या पाईप लाईनची दुरुस्ती करणे.	रु. ७३५४०५/-	पश्चिम उपनगरे
५	विशेष दुरुस्ती अंतर्गत ४०० पोलीस निवास्थानातील अ, ब, क टाईपच्या इमारती मरोळ पोलीस कॅम्प मरोळ, अंधेरी (पू), येथे ड्रेनेज लाईनची दुरुस्ती करणे	रु. ९०२६६६/-	पश्चिम उपनगरे
६	विशेष दुरुस्ती अंतर्गत इंद्रायणी वसतीगृह, नारंददा इमारत (६ खोल्या) पोलीस प्रशिक्षण केंद्र मरोळ, सशस्त्र पोलीस दलामधील डी.सी.पी. ऑफिस बॅरक मरोळ पोलीस कॅम्प मरोळ, अंधेरी (पू) येथे फरशी, छताची व पाईप लाईनची दुरुस्ती करणे..	रु. ९८९६४३/-	पश्चिम उपनगरे
७	विशेष दुरुस्ती अंतर्गत इंद्रायणी वसतीगृह, नारंददा इमारत (६ खोल्या) पोलीस प्रशिक्षण केंद्र मरोळ, सशस्त्र पोलीस दलामधील डी.सी.पी. ऑफिस बॅरक मरोळ पोलीस कॅम्प मरोळ, अंधेरी (पू) येथे गिलावा व रंगकाम व इतर स्थापत्य कामे करणे.	रु. ५७३९५८/-	पश्चिम उपनगरे
८	विशेष दुरुस्ती अंतर्गत ६०० पोलीस निवासस्थानातील इमारत क्र. ई-३, ई-४, ई-५, ई-६ (तळ मजला ते तिसरा मजला) मरोळ पोलीस कॅम्प मरोळ, अंधेरी (पू) येथे गिलावा रंगकाम करणे (२० रुम)	रु. ९९९७१३/-	पश्चिम उपनगरे
७	विशेष दुरुस्ती अंतर्गत ६०० पोलीस निवासस्थानातील इमारत क्र. ई-१०, ई-१४, ई-१५ (तळ मजला ते तिसरा मजला) मरोळ पोलीस कॅम्प मरोळ, अंधेरी (पू) येथे गिलावा रंगकाम करणे (२० रुम)	रु. १००१७९०/-	पश्चिम उपनगरे

निविदा स्विकारण्याचा अथवा नाकारण्याचा अधिकार कार्यकारी अभियंता, उत्तर मुंबई (सा. बां.) विभाग, अंधेरी (प.) मुंबई-५८ यांनी राखून ठेवला आहे. अट असलेली निविदा स्विकारली जाणार नाही.

ई-निविदा उपलब्ध कालावधी दि. १३/०५/२०२१ ते २०/०५/२०२१ पर्यंत
ई-निविदा उघडणे दि. २१/०५/२०२१
जा.क्र. काअ/उमुवि/निविदा/३००६
कार्यकारी अभियंता यांचे कार्यालय
उत्तर मुंबई (सा. बां.) विभाग, प्रशासकीय इमारत, १ला मजला
भवन्स कॉलेज जवळ, दादाभाई मार्ग अंधेरी (प.), मुंबई- ५८
दिनांक : ७/०५/२०२१

कार्यकारी अभियंता,
उत्तर मुंबई (सा. बां.) विभाग करिता
अंधेरी (प.), मुंबई- ५८

डीजीआयपीआर/ २०२१-२०२२/४४८

'ही' बाब चघळत न बसता निर्णय घेतला, संजय राऊतांकडून भाजप मुख्यमंत्र्यांचं कौतुक

मुंबई (प्रथमेश चव्हाण)- शिवसेनेचं मुखपत्र असलेल्या सामना या वृत्तपत्रातून भाजप नेते आणि मुख्यमंत्री शिवराजसिंह चौहान यांच्यावर कौतुकाचा वर्षाव करण्यात आलाय. नेहमीच भाजपावर टीका करण्यात येणाऱ्या सामनाच्या अग्रलेखातून मध्य प्रदेशातील भाजपा सरकारने घेतलेल्या निर्णयांचं स्वागत करत, अभिनंदन करण्यात आलंय.

अनाथ मुलांना दरमहा ५ हजार रुपये देण्याचा निर्णय शिवराजसिंह चौहान यांनी घेतला आहे. कोरोना महामारीच्या काळात दुर्दैवी घटनेतून अनाथ होण्याची वेळ आलेल्या बालकांसाठी हा निर्णय दिलासादायक आहे. त्यामुळेच, शिवसेनेनं अग्रलेखातून भाजपा नेत्यांचं कौतुक केलंय. देशात रोज साडेतीन लाखोंवर कोरोना रुग्णांची संख्या वाढत आहे. त्यातही लहान मुलांच्या अनाथपणाचे संकट ही कोरोना काळातील भयंकर आपत्ती आहे. या सर्व अनाथ मुलांच्या भविष्याचा

विचार पालक म्हणून सरकारलाच करावा लागेल. सरकार केंद्राचे असो नाहीतर राज्यांचे, अशा मूत पालकांची व त्यांच्या निराधार मुलांची नोंद ठेवावी लागेल. या मुलांना आधी जगावे लागेल. त्यांना आधार द्यावाच लागेल. त्यांना मानवतेची कवचकुंडले घावीच लागतील, जी मध्य प्रदेशाच्या शिवराजसिंह चौहान यांनी देण्याचा प्रयत्न केला आहे. लोकांना जगायचे आहे, जे जगले नाहीत, ज्यांना राज्यकर्ते वाचवू शकले नाहीत त्यांच्या निराधार मुलांना आधार द्यावाच लागेल.

हे सर्व करण्यासाठी सामाजिक संस्था पुढाकार घेतीलच, पण राज्यकर्ते अनाथ मुलांसाठी काय करू शकतात ते मध्य प्रदेशाच्या सरकारने दाखवले आहे. शिवराजसिंह चौहान यांचे आभार! अशा शब्दात नेहमी केंद्र सरकार आणि भाजपा नेत्यांवर टीका करण्यात येत असलेल्या सामनाच्या अग्रलेखातून भाजप नेते आणि मुख्यमंत्री शिवराजसिंह चौहान यांचं कौतुक केलंय. कोरोनामुळे अनाथ झालेल्या मुलांना दरमहा पाच हजार रुपये पेन्शन देण्याचा निर्णय मध्य प्रदेश

सरकारने घेतला आहे. या माणसकांनी ओथंबलेल्या निर्णयाबद्दल मुख्यमंत्री शिवराजसिंह चौहान व त्यांच्या सरकारचे अभिनंदन करावे तेवढे थोडेच. देशात कोरोनाचे संकट अतिभयंकर स्थितीत पोहोचले आहे. कोरोना कुणालाच सोडत नाही. मुले, वृद्ध, तरुण, महिला अशा प्रत्येकालाच या राक्षसाचा विळखा पडला आहे. कोरोनामुळे माता-पित्यांना म्हणजे पालकांनाही प्राण गमवावे लागल्याने त्यांच्या लहान मुलांचे जगणे निराधार झाले.

पाण्याचा जलद गतीने निचरा होण्यासाठी प्रयत्न सुरु; मुंबईतील परिस्थितीचा महापौरांनी घेतला आढावा

मुंबई (सम्यक कासार)- तौत्के चक्रीवादळामुळे वाहत असलेले वेगवान वारे व सुरु असलेला मुसळधार पाऊस लक्षात घेता, मुंबईच्या महापौर किशोरी पेडणेकर यांनी आज दिनांक १७ मे २०२१ रोजी गेट वे ऑफ इंडियापासून चौपाटीच्या पाहणीला प्रारंभ करून मुंबईतील एकंदरीत जनजीवनाचा आढावा घेतला. महापौर किशोरी पेडणेकर यांनी गेट वे ऑफ इंडिया, गिरगाव, वरळी सी- फेस, दादर या चौपाट्यांची पाहणी करून वृहन्मुंबई महापालिकेने समुद्र किनाऱ्यांवर केलेल्या तयारीचा आढावा घेतला. तसेच मुंबईकर नागरिकांनी

अत्यावश्यक कामाव्यतिरिक्त घराबाहेर पडू नये, असे आवाहन केले. महापौर किशोरी पेडणेकर प्रसारमाध्यमांशी संवाद साधताना

म्हणाल्या की, जोरदार वाऱ्यामुळे काही ठिकाणी झाडे कोसळली असून मनुष्याहानी मात्र कुठेही झाली नाही. वृक्ष कोसळण्याच्या घटनांबाबत संबंधित त्या-त्या

विभागाच्या सहाय्यक आयुक्तांना भ्रमणध्वनीद्वारे अवगत करीत असल्याचे महापौर म्हणाल्या. अग्रिशामन दलातर्फे तातडीने वृक्ष हटविण्याचे काम सुरु आहे. तसेच काही किरकोळ ठिकाणी घराच्या भिंती कोसळल्या आहे. एनडीआरएफच्या टीम ठीकठिकाणी तैनात करण्यात आल्या असून पोलीस गस्त घालून वाहतूक सुरळीत करीत आहे. पाणी वाहून नेणाऱ्या पर्जन्य जलवाहिन्यांच्या पातमुखांवर महापालिका कर्मचारी तैनात करण्यात आले असून पाण्याचा जलद गतीने निचरा होण्यासाठी प्रयत्न सुरु असल्याचे महापौरांनी सांगितले.

एक तर त्यांना सोडा नाहीतर मलाही अटक करा :ममता बनर्जी

कोलकाता (अकिल शेख)- ममता बनर्जी यांच्या मंत्रिमंडळातील फिरहाद हाकिम, सुब्रत मुखर्जी यांना नारादा घोट्याच्या सीबीआयने अटक केली आहे. यामुळे पश्चिम बंगालमधील राजकीय वातावरण पुन्हा एकदा तापले आहे. दरम्यान, आज (दि. १७) सकाळीच या प्रकरणात एक आमदार आणि माजी मंत्री शोभन चटर्जी यांनाही सीबीआयच्या कार्यालयात

पोहोचल्या. जिथे सीबीआयचे अॅटी करप्शन सेल कार्यालय आहे. त्यानंतर ममता यांनी आपल्या चार नेत्यांच्या अटकेच्या निषेधार्थ सीबीआय कार्यालयात आंदोलनाला सुरु केले आहे. तसेच त्यांनी, जोपर्यंत आपल्या सहकाऱ्यांना सोडण्यात येत नाही किंवा आपल्यालाही अटक होत नाही. तोपर्यंत सीबीआय कार्यालय सोडणार नाही, असे सांगितल्याचे त्यांचे प्रवक्ते तथा वकील अर्निंधो राऊत यांनी पत्रकारांना सांगितले. दरम्यान, यापूर्वी राज्याचे राज्यपाल जगदीप धनखड यांनी सीबीआयला फिरहाद हाकिम यांच्यासोबत सुब्रत मुखर्जी, मदन मित्रा आणि सोवन चटर्जी यांच्या विरोधातील कारवाईला मंजुरी दिली होती. त्यावेळी हाकिम म्हणाले होते की, 'आमचा विश्वास आहे की आम्हाला क्वीन चीट मिळेल. मी न्यायालयावर विश्वास ठेवतो. हे प्रकरण न्यायालयात गेले, ही चांगली गोष्ट आहे. मी तिथे माझी बाजू मांडेन आणि मला न्याय नक्की मिळेल', असा विश्वास त्यांनी व्यक्त केला.

२०१४ साली नारादा घोट्या समोर आलेला होता. तेव्हा पत्रकार मॅथ्यू सॅम्युल यांनी कोलकात्यात स्टिंग ऑपरेशन केले होते. त्यानंतर हा घोट्या माध्यमांसमोर आला. या व्हिडीओमध्ये तृणमूल कॉंग्रेसचे अनेक नेते रक्कम घेताना दिसून आले होते. याशिवाय एक पोलिस अधिकारीदेखील रक्कम घेताना दिसून आला होता.

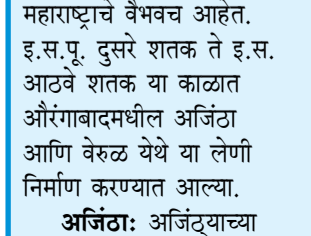
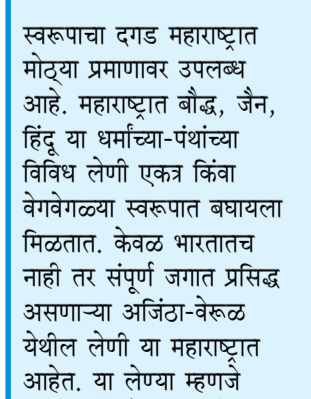
नाशिक येथे असणाऱ्या पांडवलेण्यांमुळे 'लेण' हा शब्द आला. त्यापासूनच लेणी हा शब्द रूढ झाला. लेणी म्हणजे डोंगरातील दगडांवर केलेले कोरीव काम होय. लेणी निर्माण करण्यासाठी आवश्यक असणारा एकसंध व कणखर

स्वरूपाचा दगड महाराष्ट्रात मोठ्या प्रमाणावर उपलब्ध आहे. महाराष्ट्रात बौद्ध, जैन, हिंदू या धर्मांच्या-पंथांच्या विविध लेणी एकत्र किंवा वेगवेगळ्या स्वरूपात बघायला मिळतात. केवळ भारतातच नाही तर संपूर्ण जगात प्रसिद्ध असणाऱ्या अजिंठा-वेरूळ येथील लेणी या महाराष्ट्रात आहेत. या लेण्या म्हणजे महाराष्ट्राचे वैभवच आहेत. इ.स.पू. दुसरे शतक ते इ.स. आठवे शतक या काळात औरंगाबादमधील अजिंठा आणि वेरूळ येथे या लेणी निर्माण करण्यात आल्या.

अजिंठा: अजिंठ्याच्या एकूण ३० लेणींपैकी काही लेणी खूपच अप्रतिम आहेत. सहायद्री पर्वताजवळ वसलेल्या अजिंठा गावाच्या वायव्येस एका डोंगरात अजिंठा लेणी कोरलेली आहे. या डोंगररांगेतील बेसॉल्ट जातीचा एकसंध दगड या लेणी निर्माण

करण्यासाठी खूप उपयोगी ठरला आहे. एकूण ३० गुहांचा समावेश असणाऱ्या या लेणीत हीनयान व महायान अशा दोन बौद्धधर्मीय लेणींचा समावेश होतो. इ.स. ६०२ ते इ.स. ६६४ या काळात युरॉन न र्वांग हा चिनी प्रवासी बौद्ध धर्माचा अभ्यास करण्यासाठी भारतात आला होता. त्याने अजिंठ्याच्या लेणीला भेट दिल्याचा उल्लेख इतिहासात सापडत नसला, तरी त्याने या लेणीविषयी जे लिहून ठेवले आहे, त्यावरून या लेणीच्या तत्कालीन वैभवाची आपल्याला कल्पना करता येऊ शकते.

वेरूळ: अजिंठा येथील

भारताने लशीच्या दोन डोसमधील अंतर का वाढवलं?

नवी दिल्ली (प्रगती शर्मा)- वर्षभरापूर्वी देशात शिरकाव केलेल्या कोरोना विषाणूचा प्रादुर्भाव अद्यापही कमी झालेला नाही. करोनाचा संक्रमणाचा प्रसार रोखण्यासाठी नागरिकांचं लसीकरण करण्यावर भर देण्याची उपाय वैद्यकीय क्षेत्रातील तज्ज्ञांकडून दिला जात आहे. केंद्र आणि राज्य सरकारांनीही लसीकरण मोहिमेला जोर दिला असतानाच केंद्राने कोविशिल्ड लसीच्या दोन डोसमधील अंतर वाढवण्याचा निर्णय घेतला आहे. त्यामुळे दोन डोसमधील अंतर वाढवण्यावरून

प्रश्नही उपस्थित केले जात आहे. करोनाचा फटका बसलेल्या युकेमध्ये दोन लसीमधील अंतर कमी करण्यात आलेलं असताना भारताने हे अंतर का वाढवलं? अशी चर्चा सध्या सोशल मीडियावर होत आहे. युकेमध्ये पहिला डोस घेतल्यानंतर १२ आठवड्यांनंतर दुसरा डोस दिला जात होता. मात्र, आता ते अंतर कमी करून ८ आठवड्यांवर आणलं आहे.

देशातील अधिकाधिक लोकांचं लसीकरण करण्याच्या दृष्टीने दोन डोसमधील अंतर वाढवण्याचा निर्णय घेण्यात आला होता. जेणेकरून नागरिकांना कमीत कमी एका डोसचं संरक्षण मिळण्यासाठी हा निर्णय घेतला होता. ब्रिटनच्या मुख्य वैद्यकीय प्राध्यापक व्हिक्स व्हिड्टी यांनी सांगितलं. आता करोनाच्या बी.१.६१७ या नव्या स्ट्रॅनमुळे करोनाचा उद्रेक होत

असून, हा धोका लक्षात घेऊन ब्रिटनने दोन्ही डोसमधील अंतर कमी करण्याचा निर्णय आता घेतला आहे. परंतु, करोनाचं सावट असतानादेखील लोकांचे चक्रीवादळाचा फटका भारतात मात्र, दोन लसीकरणामधील का वाढवलं या नव्या चर्चाना उधाण आलं आहे. कोविशिल्डच्या पहिल्या व दुसऱ्या डोसमध्ये जर जास्त अंतर असेल, तर मधला काळ हा अॅटीबाँडीज तयार होण्यासाठी जास्त प्रभावी ठरू शकतो. त्यामुळे हा निर्णय घेण्यात आल्याचं केंद्र सरकारने या निर्णयाची माहिती देताना म्हटलेलं आहे.

लसीकरणामुळे तिसरी लाट रोखता येणार, कोरोनाला रोखण्यासाठी सुविधांची निर्मिती

कळंबोली (शाकिल शेख)- पनवेल महापालिका क्षेत्रात सिडको वसाहतीसह २९ महसुली गावांचा समावेश करण्यात आला आहे. त्यानुसार पालिका आरोग्य विभागाकडून कोरोना संसर्ग रोखण्यासाठी कंबर कसली आहे. त्याचबरोबर पनवेल ग्रामीण भागातदेखील कोरोना रुग्णांची संख्या घटत असून, नवीन रुग्णांची संख्या आटोक्यात आली आहे.

कोरोनाची दुसरी लाट काही अंशी ओसरत असल्याचे चित्र आहे. जिल्हा आरोग्य प्रशासन आणि महापालिका आरोग्य विभागाकडून पनवेल तालुक्यात येणाऱ्या तिसऱ्या लाटला रोखण्याचा निर्धार केला आहे. त्यानुसार यापुढे वैद्यकीय उपचार आणि लसीकरणाने भर देणार आहे. फेब्रुवारी महिन्यापासून कोरोनाच्या दुसऱ्या लाटला

सुरुवात झाली. मार्च आणि एप्रिल महिन्यांत कोरोनाबाधित रुग्णांच्या संख्येत अचानक वाढ झाली; तर मृत्यूचे प्रमाणदेखील वाढले होते. यंदा कोरोनाची दुसरी लाट खूप हानिकारक ठरली. त्यात वैद्यकीय सेवा अपुरी तसेच लसीकरणचा तुटवडा भासल्याने अनेक कोरोना रुग्णांचे मोठे हाल झाले. मोठ्या प्रमाणात रुग्ण आढळत

असल्याने पनवेल पालिका क्षेत्रात बेडची कमतरता भासू लागली होती. त्यानुसार पनवेल पालिकासह तालुक्यातील नागरिकांसाठी वैद्यकीय सुविधा वाढवण्याचा प्रयत्न सुरु केला आहे. यासाठी जिल्हा प्रशासनाकडूनही साथ मिळाली आहे. त्याचबरोबर रायगड जिल्ह्याच्या पालकमंत्री आदिती तटकरे यांनी चांगलेच लक्ष दिले आहे.

लोक मरताहेत, तरीही नियम पायदळी, जिल्ह्यात लॉकडाऊन असतानाही बाजारांत गर्दी

पालघर (विशेष प्रतिनिधी)- लसीकरण मोहिमेला नावे ठेवणारे अनेक लोक आता कोरोनाचा प्रादुर्भाव वाढत असल्याने, त्याची झळ आपल्याला लागू नये, म्हणून लसीकरणाच्या रांगेत मोठी गर्दी करू लागले आहेत, तर दुसरीकडे कोरोनामुळे लोक मरत असतानाही अनेक जण बाजारात गर्दी करताना दिसून येत आहेत. दरम्यान, जिल्ह्यात कोरोनाबाधितांची एकूण संख्या ९९ हजार १३५ झाली असून, १ हजार ७८० बाधितांचा कोरोनाने मृत्यू झाला आहे. सध्या १५ हजार ६१७ जणांना कोरोनाची बाधा झाल्याने, त्यांच्यावर रुग्णालयांत

उपचार सुरु आहेत. जिल्ह्यात १३ मार्चपासून साथरोग प्रतिबंधात्मक कायदा लागू करण्यात आला असून, १५ मेपर्यंत मनाई आदेश जाहीर करण्यात आलेला आहे. त्यामुळे पोलीस अधीक्षकांच्या आदेशान्वये जिल्ह्यातील सर्व पोलीस

टायगांतर्गत कडक अंमलबजावणी सुरु आहे, तरीही काही लोक मेडिकल, हॉस्पिटल, अत्यावश्यक बाबींच्या नावावर बाहेर पडत असल्याचे दिसून येत आहे. जिल्ह्याच्या शहरी भागात लॉकडाऊनचा चांगला परिणाम दिसून येत असला, तरी ग्रामीण भागाच्या बाजारपेठा, दुकाने सुरु असल्याने महिलांची गर्दी काही भागांत होत आहे. पोलिसांनी सकाळी ७ ते ११ अशी बाजारपेठा आणि दुकाने सुरु ठेवण्याचे जाहीर केले असले, तरी काही भागात संध्याकाळीही बाजारात गर्दी केली जात असल्याचे दिसून येत आहे.

शाहिराबाई

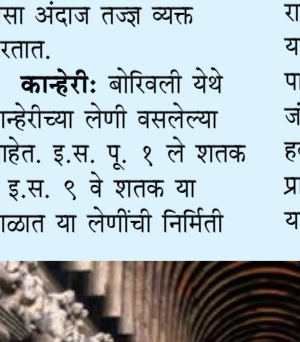
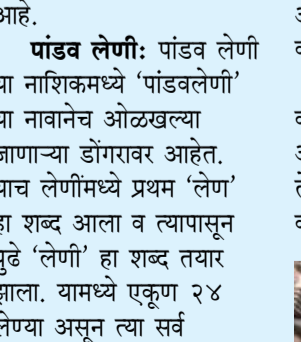
महाराष्ट्रातील प्रमुख लेण्या

लेणी ज्या चित्रकला व शिल्पकला यांमुळे जगप्रसिद्ध आहेत त्याच कारणांमुळे वेरूळ येथील लेणीदेखील प्रसिद्ध असून, त्यास मोठ्या प्रमाणावर प्रसिद्धी मिळाली ती येथील 'आधी कळस मग पाया' ही नवी म्हण निर्माण करणाऱ्या 'कैलास मंदिरामुळे.' औरंगाबादपासून वायव्येस सुमारे २१ कि.मी. अंतरावर बालाघाटाच्या डोंगरात वेरूळच्या लेणी वसलेल्या आहेत. अहल्याबाई होळकर यांनी या कैलास लेण्यांचा जीर्णोद्धार केला.

लेणीदेखील राज्य व राष्ट्रीय पातळीवर प्रसिद्ध आहेत. **घारापुरी:** प्राचीन काळी 'श्रीहरी' असे नाव असलेल्या सध्याच्या घारापुरी या बेटावर शैव संप्रदायाच्या लेणी आहेत. मुंबईपासून ११ कि.मी. अंतरावर समुद्रात घारापुरी या बेटावर या लेणी आहेत. इ.स. ३ ते इ.स. ७ या काळात या लेणीची निर्मिती झाली असे मानले जाते. या लेणीमधील अकरा हात उंचीची तीन मुखे असलेली शिवाची मूर्ती जगातील भव्य आणि सुंदर अशा

लेणींना 'एलिफंटा केव्ज' हे नाव मिळाले. हा हत्ती सध्या मुंबईतीलच जिजामाता उद्यान (जुने नाव राणीची बाग) येथे आहे. या लेणीचादेखील 'जागतिक वारसा' च्या यादीमध्ये समावेश झाला आहे.

ही लेणी खूप सुंदर आहे. या लेण्यांमध्ये असणाऱ्या बोधिसत्व, गौतम बुद्ध यांच्या मूर्तींना स्थानिक जनता पाच पांडवांच्या मूर्ती समजते. त्यामुळे कदाचित या लेण्यांना पांडव लेणी म्हणत असावेत,

अजिंठा-वेरूळ येथील लेणींनी जरी महाराष्ट्राचे, भारताचे नाव जगाच्या कानाकोपऱ्यात पसरवलेले असले, तरी महाराष्ट्रातील इतर छोट्या लेणींचे महत्त्वही काही कमी नाही. या छोट्या

शिल्पांपैकी एक समजली जाते. अर्धनारीनेश्वराची मूर्तीदेखील या ठिकाणी बघायला मिळते. पूर्वी या बेटाच्या दक्षिणेला एक मोठा दगडी हत्ती सर्वांचे लक्ष वेधून घेत असे. त्या हत्तीवरूनच या

आहे. **पांडव लेणी:** पांडव लेणी या नाशिकमध्ये 'पांडवलेणी' या नावानेच ओळखल्या जाणाऱ्या डोंगरावर आहेत. याच लेणीमध्ये प्रथम 'लेण' हा शब्द आला व त्यापासून पुढे 'लेणी' हा शब्द तयार झाला. यामध्ये एकूण २४ लेण्या असून त्या सर्व हीनयान पंथीय (बौद्ध धर्मीय) आहेत. १२०० वर्षांपूर्वी या लेण्यांची निर्मिती झाली. या लेणी पूर्व दिशेला तोंड करून असल्यामुळे तेथून सूर्योदयाचे सुंदर दर्शन होते. या लेणीमधील 'चैत्य'

असा अंदाज तज्ज्ञ व्यक्त करतात. **कान्हेरी:** बोरिवली येथे कान्हेरीच्या लेणी वसलेल्या आहेत. इ.स. पू. १ ले शतक ते इ.स. ९ वे शतक या काळात या लेणींची निर्मिती

झालेली आहे. यामध्ये १०९ छोट्या-छोट्या लेणी आहेत. यातील प्रत्येक लेणीला दगडाच्या जोत्यावर उभे

पर्यटक येथे गर्दी करतात. **काला:** सध्याच्या मुंबई-पुणे द्रुतगती महामार्गावरील काला येथे या लेणी आहेत.

करण्यात आले आहे. या लेणींची एकंदर रचना पाहता येथे बऱ्याच बौद्ध भिक्षूंच्या राहण्याची व्यवस्था केली होती हे लक्षात येते. बेसाँल्ट खडकावर या लेणींची निर्मिती झालेली आहे.

बौद्ध भिक्षूंनी या लेणी बांधल्या, कोरल्या. इ.स. पू. ३ रे व २ रे शतक या काळात थरवेदा या बौद्ध भिक्षूने लोणावळ्याजवळील निसर्गरम्य भागात या लेणींची निर्मिती केली. भारतात ज्या काही मोजक्या दगड कापून तयार करण्यात आलेल्या लेणी आहेत, त्यात यांचा समावेश होतो. याशिवाय महाराष्ट्रात भाजे (जि. पुणे), जितूर (जि. परभणी), बेडसे (जि. पुणे.), हरिश्चंद्र गांधारवरील केदारेश्वर या ठिकाणी देखील हिंदू, जैन, बौद्ध धर्मीय लेणी आहेत. इतिहासाचा मागोवा घेतला, तर असे लक्षात येते की तत्कालीन राज्यकर्त्यांनी धार्मिक सहिष्णुतेचे धोरण अमलात आणून त्याद्वारे शिल्पकलेच्या विकासाला चालना दिली. अशा या समृद्ध वारशाचे आपण सर्वांनीच जतन करायला हवे.

बोरिवली येथील संजय गांधी राष्ट्रीय उद्यानाच्या परिसरात या लेण्या आहेत. या लेणींच्या पायथ्याशी-सभोवताली दाट जंगल असल्याने येथील थंड हवा, शांतता, निसर्गरम्यता, प्राणिदरशन आणि शिल्पकला या सर्वांचा आनंद घेण्यासाठी

असा अंदाज तज्ज्ञ व्यक्त करतात.

